Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 59 (8299). | 21 март, 1984 йил ● | ЧОРШАНБА ● | Баҳоси 3 тийин.

САРА КЎЧАТ ЭКИЛМОҚДА

ОБ-ҲАВОНИНГ қулай кунларидан унумли фойдаланиб, эртаки экинларни ерга сифатли қадаб олишга астойдил ҳаракат қилаётган Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоз деҳқонлари карам экиш ишларини жадал олиб боришаяпти.

Хўжалик аъзолари ўтган йили карам ҳосилдорлигини гектар бошига 390 центнерданга етказишган эди. Бу йил мавжуд 45 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 291 центнер ўрнига 400 центнердан ҳосил олишни мўлжаллашаяпти. Бунинг учун барча майдонлар сифатли шудгорланди. Маҳаллий ва минерал ўғитларга тўйдирилди. 3 миллион 226 минг туп сифатли карам кўчати етиштирилди.

Эртаки карамни тез ва соз экиб олишда Холмурот Раҳметов, Сарибой Ибраев ва Бекет Мирғизаровлар бошлиқ бригада коллективлари намуна кўрсатяпти. Бу сингари бригадалар аъзоларининг ғайрат-шижоатлари туфайли хўжаликда кунига 5 гектардан ортиқ майдонга сара кўчатлар экилмоқда.

Колхозда шунингдек, помидор кўчатларини етиштириш ишларига ҳам алоҳида эътибор берилаяпти.

А. ИБРОҲИМОВ.

БРИГАДА ЕТАКЧИСИ

МАҲАМАД Нортоев Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг 3-бригадасига етакчилик қилиб келаётганига мана 30 йилдан ошди. Бригаданинг 64 гектар экин майдони бўлиб, шундан 34 гектарида сабзавот, 30 гектарида эса картошка ва бошқа турдаги қишлоқ хўжалик экинлари етиштирилмоқда.

Ўтган йилги табиат инжиқликлари бригада етакчиси учун ҳам, аъзолари учун ҳам ҳақиқий синов бўлди. Об-ҳаво ноқулайликларига қарамай бригадада 1050 тонна сабзавот ҳосили олинди. 12 гектар майдондаги маккажўхоридан эса 64 тонналик дон хирмони уйилди. Булардан ташқари бригада аъзолари давлатга 2300 килограмм пилла топширдилар. Абдуқаюм Назаров, Сулаймон Ҳасанов, Гулзифа Абдураҳмонова, Абдушукур Мажидов ва Юсуф Абдураҳмонов сингари деҳқонлар Маҳамад Нортоевнинг кўп йиллик тажрибаси асосида иш юритиб, коллектив муваффақиятига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Бу йил бригада аъзоларининг режалари улкан. Улар 34 гектар майдондан 1200 тонна сабзавот, 8 гектар ердан эса 150 тонна картошка ҳосили ва кўплаб бошқа турдаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришмоқчи. Шунингдек, 39 қути ипак қурти боқилиб, ҳар қутидан 62,2 килограммдан, жами 2426 килограмм пилла олинади.

Айни кунларда бригадада баҳорги дала ишлари авж олган. Плёнка остига карам, бодринг экиш ишлари жадаллик билан бораяпти.

Бригадир Маҳамад Нортоевнинг кўп йиллик меҳнатлари партия ва ҳукуматимиз томонидан юксак тақдирланди. Унинг кўксини Меҳнат Қизил Байроқ, Халқлар дўстлиги орденлари ва бир қатор медаллар безаб турибди.

З. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ДАЛАЛАР ЧОРЛАЙДИ

ШАМОЛ баҳор нафасини олиб келаяпти. Наврўз қуёши тупроқни қиздира бошлади. Заминдан ҳовур кўтарилмоқда. Бу кунларни ҳамма интиқлик билан кутди. Начора, аксига олиб бойчечакнинг тупроқдан бош кўтариши анча кечикди. Бу, айниқса, деҳқонларимизни ташвишга солди. Кўклам ҳамма-ҳаммамизни жуда соғинтириб юборди.

Тўғрида, фаслларнинг асили, энг гўзали ва сўлими баҳор эмасми! Баҳор офтоби илк бор атрофга нур сочганида бутун мавжудот жонланади, ҳаммаёқ яшаради. Бу нурдан она-тупроқ, дов-дарахтлар қувват олиб гўзаллашади. Майсаларда, мурғак ниҳолларда, қушларнинг нағмасию бол арининг уясида яшаш учун, яратиш учун курашнинг нашъаси, илк дамлари ҳукмрон бўлади.

Замин миришкори деҳқоннинг қувончи, шодлиги бир олам. У тонг билан бирга уйғонади. Коржомасини кийиб, иш қуролини олиб, даласига ошиқади. Дала айланади, синчиклаб кўздан кечиради. Паст-баландини текислайди.

Ана катта картанинг нишобидан тушган ёлғиз оёқ йўлдан ўрта бўйли, оқ сариқдан келган, боқишлари тийрак, барваста қомат киши юриб бораяпти. У табиат ҳуснига маҳлиё.

Калинин районидаги «Қорасув» совхозининг донгдор бригада бошлиғи Шавкат Нуриддинов эсини танибдики, деҳқончилик билан шуғулланади. Меҳнати туфайли элга танилди, обрў ортдирди. Бу обрўнинг ҳаммаси касбни эъзозлаганидан, ерни ардоқлаганидан, ҳар дақиқани қадрлаганидандир.

У шудгор ичига кириб, кузда ҳайдаб қўйилган майдонларни кўздан кечирди. Тупроқни сиқимлаб кўрди. Ер билан тиллашди. Унинг нафасини эшитди. «Вақтида отни қамчиладик,— ўйлади у,— Энди парваришга зўр беришимиз керак».

— Наврўз айёмида дастлабки довондан ошдик,— дейди Шавкат ака,— барча майдонларга эртаги экинларни экиб бўлдик. Август пиёзи, саримсоқ пиёз ва бошқа эртаги экинлар биринчи ишловдан чиқди. Бу йилги режаларимиз катта. Ҳар гектаридан олинадиган сабзавот ҳосилдорлигини 420 центнерданга етказамиз. Бунинг учун бизда ҳамма имконият, шарт-шароит бор.

...Бригада далаларини айланар эканмиз, карам пайкаллари, эртаги экинлари кўчати устига плёнка тортиб қўйилган майдонларни кўриб деҳқонларнинг маҳоратига тан бердик. Улар ғоят қийин об-ҳаво шароитида меҳнатда зўр фидокорлик, уюшқоқлик намуналарини кўрсатдилар.

Баҳор офтоби баландроқ кўтарила бошлади. Чор атроф янада кўркамлашиб, гўзаллашмоқда. Далалар гавжумлашиб қолди. Аҳдига вафодор, эл ишига садоқатли деҳқонларимиз кўкламни ўз меҳнатлари билан тобора кўркам қилмоқдалар. Баҳор соғинчи уларни жасоратларга чорламоқда.

Ф. МУҲИДДИНОВ.

Комсомол аъзоси К. Суюнов Оққўрғон районидаги «Ленинизм» колхозида меҳнат қилади. Айни кунларда хўжаликда чигит экишга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Ўзаро мусобақада моҳир механизатор пешқадамлар сафида бормоқда. У ўзига бириктилган агрегатни экишга барвақт созлаб қўйди.

А. Мальцев фотоси.

ИЛҒОР ТАЖРИБА МИНБАРИ

ҲОСИЛ ЭКИШДАН БОШЛАНАДИ

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз пахтадан муттасил мўл ва эртаги ҳосил етиштириб келмоқда. Ҳар йили ҳам план ва мажбуриятни барвақт адо этаётир. Бунга Тошкент технологиясини ижодий қўллаииб, чигитни қулай агротехника муддатида экиш, уни ернинг табиий намига тез ва текис ундириб олиш, ғўза парвариши билан боғлиқ бўлган агротехника тадбирлари комплексини интенсивлаштириб, экиннинг ривожланишини жадаллаштириш, вақтдан ютиш орқали эришилаяпти. Бу борада хўжаликда бой тажриба тўпланган. Қуйида шу ҳақда ҳикоя қилинади.

Бу йил жонажон республикамиз ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг олтмиш йиллиги нишонланади. Бу ҳаммамиз учун катта байрам бўлади. Колхозимиз пахтакорлари байрамни давлатга пахта сотиш юзасидан белгиланган беш йиллик планни тўрт йилда бажарган ҳолда кутиб олиш ҳақида ваъда беришган. Партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб, ўн биринчи беш йилликнинг ўтган уч йилида ҳам пахтадан мўл ҳосил олингани, халқ хўжалик плани анча ошириб бажарилгани бунинг далилидир. Масалан, уч йилда давлатга уч ярим йиллик топшириқдагидан анча ортиқ пахта сотилди. Бу йилги марримиз юксак. У эгалланса беш йиллик план тўрт йилда бажарилади. Пахтакорларимиз аввал гектаридан 36 центнердан ҳосил олиш ҳақида сўз беришганди. Кейин уни ўзгартиришди, 40 центнер учун кураш мажбуриятини қабул қилишди.

Ана шу мўл ҳосилни етиштириш учун кураш чигит экишдан бошланади. Ғўза кун санайдиган экин. Унинг ривожланиши чигит ердан бош кўтарган кундан бошланади. Шу туфайли пахтадан мўл ва эртаки ҳосил етиштириш чигитни қулай агротехника муддатида экиш билан бир вақтда, уни тупроқнинг табиий намига тезроқ ундириб олишга боғлиқ. Биз доим шунга интиламиз. Экилган уруғ униб чиқмасдан тупроқнинг остида қанча вақт ётишига бефарқ қарамаймиз. Уни барвақт тўла ундириб олиш чорасини кўрамиз.

Барча пахта майдони ўтган йилнинг кузида икки ярусли плуглар билан 35—40 сантиметр чуқурликда шудгор қилинган. Ер ҳайдаш билан бирга яхшилаб текисланган. Ҳайдаш олдидан гектарига 250 килограммдан аммофос, ориқ ерларнинг гектарига 10 тоннадан гўнг солинган. Одатда биз ҳар қандай шароитда ҳам етиштирилган ҳосилни асосан машиналар билан қисқа муддатда йиғиштириб олиб, ерни эртароқ муддатда шудгорлашга ҳаракат қиламиз. Бунинг боиси шундаки, ҳосилдан бўшаган ер қанча барвақт шудгор қилинса, шунча кўпроқ дам олади, кучини тўлароқ тиклайди. Ўсимлик қолдиқлари, бегона ўтларнинг илдизи, солинган гўнг тўлароқ чириб, тупроқда кўпроқ чиринди ҳосил бўлади. Унинг структураси яхшиланади. Ҳаво алмашинуви ва сув ўтказиш қобилияти кучаяди. Унумдорлиги ошади.

Экиш техникаси, ерни экишга тайёрлашда ишлатиладиган механизмлар бултур ёзда ва кузда ремонт қилинган. Суғориш тармоқлари қишда тозаланиб, тартибга келтирилган. Колхознинг машина-трактор паркида техникани ремонт қилиш учун зарур токарлик, слесарлик, фрезерлик, пресслаш станоклари ўрнатилган устахона бор. Биз барча техника воситаларини «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг устахонасида эмас, балки ўзимизнинг устахонамизда ремонт қиламиз. Техникани ишлатиш мавсуми тугагач, у далада қолдирилмайди. Устахонага келтирилади ва аввал яхшилаб ювиб, чанг-лойдан тозаланади. Сўнг ремонт қилинади ва бўяб қўйилади. Ҳайдов тракторлари, чигит экадиган сеялкалар, борона ва чизеллар одатдагидек ўтган йили май ойида, культиваторлар, «ОВН-14» маркали аппаратлар, чопиқ тракторлари сентябрь ойида, пахта териш машиналари ноябрь-декабрь ойларида ремонт қилиб қўйилган. Ремонтнинг сифати устидан контроллик олиб борилди. Февраль ойида барча экиш техникаси яна бир марта текшириб кўрилди. Механизаторлар ва сеялкачилар ўқитилиб, қайта тайёрланди.

Юқорида ер кузда шудгорлаш билан бир қаторда, текисланган дедик. Биз доим шундай қиламиз. Чунки, биринчидан, нотекис ерга чигитни сифатли қилиб экиб бўлмайди. Қолаверса, баҳорда ерни текислайман деб овора бўлмаймиз, Барча куч ва эътиборни чигитни тезроқ экиб ҳамда уни тупроқнинг табиий намига ундириб олишга қаратамиз. Текис ерга экилган уруғ ҳамма жойда бир хил чуқурликка тушади ва баравар униб чиқади. Кўчат текис бўлади ва ғўзанинг ривожланишида хилма-хиллик юз бермайди. Ёзда эса ҳамма ердаги экин сувдан бирдек яхши баҳраманд бўлади.

Бу йил баҳор кечикди. Февраль-март ойларида ёғингарчилик кўп бўлди. Бунинг ҳам фойдаси, ҳам зарари бор. Фойдаси шундан иборатки, тупроқда кўпроқ нам тўпланди. Уни сақлаб қолиш учун ер етилиши билан дарҳол бороналаб, бостирамиз. Акс ҳолда республикамиз шароитида март ойининг охири ва апрель ойининг бошида айни чигит экиладиган вақтда кун исиб кетиб, тупроқдаги нам тез кўтарилиб кетади. Агар нам ўз вақтида бостирилмаса, экилган уруғни тупроқнинг табиий намига ундириб олиб бўлмайди. Зарари шундан иборатки, чигит экиладиган вақтгача пахта майдонларида бегона ўтлар ўсиши мумкин. Уни йўқотмасдан чигит экиб бўлмайди. Бегона ўтларни ерни чизеллаш йўли билан йўқотамиз. Энг хавфлиси шундаки, ёғингарчилик кўп бўлавериб, тупроқдаги нам ҳаддан ташқари кўпайса, ер ҳа деганда етилмаслиги, ундаги фойдали ҳарорат чигит экиладиган вақт келганда зарур даражага етмаслиги, натижада чигит экишни бошлаш муддати орқага сурилиши мумкин. Худди мана шунинг учун чигит экишни бошлашга шай бўлиб туриш, имкони бўлди дегунча ишга киришиш ва қисқа муддатда тугаллаш, уруғни тезроқ ундириб олиш керак.

Хўжалигимизда 15 та бригада бор. Ҳар бир бригадада иккитадан экиш агрегати ишлайди. Битта экиш агрегатига 40 гектар ер тўғри келади. Бундан ташқари, ҳар бир бригадада биттадан ерни экишга тайёрловчи агрегат ишлайди. Улар билан аввал ерни 2—3 марта бороналаб, намни бостирамиз. Сўнг зарур бўлса, бороналарни чизеллар билан алмаштириб, бегона ўтларни йўқотамиз. Бу ишлар тугаллангач, ҳайдов тракторларининг бир қисмини бульдозер, грейдерга айлантириб, ортиқча уват ва марзаларни, ариқлар, зовурлар ва йўлларни йўқотамиз. Карталарнинг боши ва адоғи, икки ёнида қолган ер бўлакларини ҳайдаб ёки чопиб, ерга ер қўшамиз, тўла гектарлар ҳосил қиламиз.

Эҳтиётдан ҳар бир бригадада биттадан қўшимча тракторчи ва сеялкачи бўлади. Агар чигит экаётган тракторчи ёки сеялкачи касал бўлиб ёки бошқа бирон сабаб билан ишга чиқолмай қолса, экиш агрегати бир соат ҳам тўхтаб қолмайди. Уларнинг ўрнини қўшимча тракторчи ва сеялкачи эгаллайди.

Шундай қилиб, тупроқдаги ҳарорат зарур даражага етиши билан дарҳол чигит экишни бошлаймиз ва уни 1180 гектар майдонда узоғи билан 55—60 иш соатида тугаллаймиз. Барча майдонга «Тошкент-6» ғўза навининг туксизлантирилган чигити ҳар бир уяга аниқ миқдорда уруғ ташлаб кетадиган сеялкалар билан 3,5—4 сантиметр чуқурликка экилади. Етарли миқдордаги дориланган уруғлик чигит ташиб келтирилган. Чигитни аниқ экишнинг фойдаси катта. Агар чигит оддий усул билан қаторлаб экилса, гектарига камида 75—80 килограмм, аниқ экилса 20—25 килограмм уруғлик сарфланади. Уруғлик чигитнинг бир тоннаси 200 сўм туради. Демак, биринчидан, 60 тоннага яқин қимматли уруғлик, бинобарин 10 минг сўмдан ортиқ маблағ, ғўзани яганалашга қилинадиган жуда кўп меҳнат тежалади. Иккинчидан, кўчат қалин бўлмаса ғўза яйраб ўсади. Солинган ўғит ва берилган сувдан яхшироқ баҳраманд бўлиб, тез ривожланади.

Чигит экишнинг сифати устидан қаттиқ контроллик ўрнатамиз. Колхоз бош агрономи раҳбарлигида сифат комиссияси тузилган. Унинг составига правление ва партия комитети аъзолари киритилган. Улар ва халқ контроли группасининг аъзолари ерни экишга тайёрлаш, экиш агрегатларининг қандай созланганлиги, далага келтирилган уруғлик чигитни сақлаш, унинг қандай намланганлиги, экиш чуқурлиги каби талабларнинг бажарилиши устидан назорат олиб борадилар. Ерни экишга тайёрлашда ишлатиладиган ва экиш агрегатларига техника хизмати кўрсатишга алоҳида эътибор берилади. Машина-трактор паркида эҳтиёт шарти билан қўшимча тракторлар, сеялкалар тайёрлаб қўйилган. Биронта экиш ёки ерни экишга тайёрлашда ишлатиладиган агрегат бузилиб қолса, дарҳол телефон орқали марказий устахонага хабар қилинади. Устахонадан эса радио телефон орқали далада айланиб юрган кўчма устахонага маълум қилинади. Кўчма устахонада механик, слесарь, зарур эҳтиёт қисмлар бўлади. Борди-ю, бузилган трактор ёки сеялкани далада тузатишнинг иложи бўлмаса, у марказий устахонага олиб келинади ва ўрнига дарҳол бошқа трактор ёки сеялка юборилади. Уруғлик чигит, гербицидни бригадаларга вақтида етказиб бериш мақсадида алоҳида транспорт воситалари ажратилган.

Чигит экиш билан бир вақтда ҳар гектар ерга албатта 1—1,2 килограммдан «катарон» гербициди соламиз. Бу тадбир, айниқса, колхоз аъзоларининг кўпчилиги баҳорда ипак қурти боқиш билан банд бўлган даврда ғўзани бегона ўтлар босишига йўл қўймайди. Хусусан бу йил баҳорда ёғингарчилик кўп бўлиб, тупроқда етарли миқдорда нам тўпланган шароитда чигит экиш билан бир вақтда ерга минерал ўғит солмаймиз. Чунки у тупроқни музлатиб, чигитнинг тезроқ униб чиқишига халақит беради.

Чигит униб чиқиб, ғўза қаторлари шаклланиши билан дарҳол бир йўла минерал ва маҳаллий ўғит солган ҳолда майин культивация ўтказиб, қатор ораларидаги тупроқни юмшатамиз ва ғўзанинг илдизи яхши ривожланиши, унга қуёш нури ҳамда ҳаво киришини таъминлаймиз. Бунинг боиси шундаки, илдизи яхши ривожлансагина ғўза тез ривожга киради.

Шуни ҳам айтиш керакки, бригадаларда чигитни қайси механизатор экса, ғўзани ҳам ёзда унинг ўзи парвариш қилади, пахтани ҳам кузда ўзи теради. Шунинг учун ҳам механизатор чигитни сифатли қилиб экишга, қаторларнинг тўғри бўлишига эришишга ҳаракат қилади. Чунки, бригада пудрати асосида ишлаётган бригадаларда улар ҳосилнинг тақдири учун жавобгар эканликларини, пировард натижадан манфаатдор бўлишларини, ҳосил эса чигит экишдан бошланиши, унинг мўл бўлиши чигитни вақтида сифатли қилиб экишга, ғўзани маромида парвариш қилишга, ҳосилни машиналар билан тезроқ териб олишга боғлиқлигини яхши билишади.

Экиш даврида механизаторларга, сеялкачиларга, далада ишлайдиган бошқа колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхши йўлга қўямиз. Дала шийпонлари ремонт қилиб қўйилган. Колхозчилар дам олиб, ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитлар яратилган.

Хулоса қилиб айтганда, биз чигит экишни Тошкент технологиясининг муҳим бўғини, мўл ҳосил учун курашнинг асосий шартларидан бири деб биламиз. Уни намунали ўтказиш учун ҳаракат қиламиз.

М. РЎЗИМАТОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, область пахтакорлар Советининг раиси.

Т. МАДИЕРОВ,
колхоз партия комитетининг секретари.

А. ШЕРИМБЕТОВ,
бош агроном.

П. А. ТЯН,
бош инженер.

БИРИНЧИЛАР ҚАТОРИ

ПИСКЕНТ районидаги Охунбобоев номли колхознинг Эркин Назаров бошлиқ бригадаси аъзолари ўтган йилги мураккаб об-ҳаво шароитида мавжуд 75 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 31,5 центнер ўрнига 34 центнердан ҳосил олишган эди. Мазкур йилда бригада деҳқонлари гектарлар ҳосилдорлигини 40 центнерданга етказишга аҳд қилишган. Бунинг учун эса кеч куздан бошлабоқ мустаҳкам замин ҳозирланмоқда.

Бригадада экин майдонларини шудгорлаш, ариқ-зовурларни тозалаш ишлари хўжаликда биринчилар қатори амалга оширилди. Бу ишларда Абдусамат Эшбоев, Йўлдош Икромов ва Ҳомид Тошев сингари ўртоқлар, айниқса, намуна кўрсатишмоқда.

Айни кунларда бригаданинг барча майдонлари экишга тахт қилиб қўйилган. Коллективга бириктилган 3 та трактор, сеялка ва бошқа механизмларнинг ҳаммаси сифатли ремонтдан чиқарилиб, старт чизиғига келтирилган.

О. АБДАКИМОВ.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎН САККИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Халқ депутатлари область Совети ижроия комитети қарор қилади:

1. Халқ депутатлари область Советининг тўққизинчи сессияси 1984 йил 29 март куни Тошкент шаҳрида чақирилсин.

2. Халқ депутатлари область Советининг тўққизинчи сессиясига кўриб чиқиш учун қуйидаги масалалар киритилсин;

— область маҳаллий Советларининг КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь ҳамда 1984 йил февраль Пленумлари қарорларидан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненко нутқларидаги қоида ва хулосалардан келиб чиқадиган вазифалари;

— аҳолига маиший хизмат кўрсатиш область бошқармасининг халқ депутатлари область Советининг 1983 йил 16 майдаги «КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида аҳолига маиший хизмат кўрсатишни янада ривожлантириш ва яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорини бажариш соҳасидаги иши тўғрисида;

— ўн саккизинчи чақириқ халқ депутатлари область Советининг еттинчи ва саккизинчи сессияларида қилинган докладларда ва депутатларнинг нутқларида баён этилган танқидий фикр ва таклифларнинг бажарилиши тўғрисида.

Халқ депутатлари область Совети ижроия комитетининг раиси
Т. АЛИМОВ.

Халқ депутатлари область Совети ижроия комитетининг секретари
А. МАНСУРОВ.

1984 йил, 15 март.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТАРАДДУДИ

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● ЧИРЧИҚ. Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати симкаши — Арина Шек учун серунум ишлаш оддий воқеа бўлиб қолди. Донгдор уста 21 апрель куни меҳнатда янги рекорд қўйишга: Коммунистик шанбаликда икки ярим норма иш бажаришга қарор қилди. У резервларни қидириб топишга киришиб, иш вақтини тежаш, меҳнат унумдорлигини ошириш учун қўшимча имкониятларни топди. Комбинатнинг эллик нафар металлурги ундан ибрат олиб ўз зиммасига юксак мажбуриятлар қабул қилди. Энг яхши ишчиларнинг тажрибасидан фойдаланиш корхона коллективига топшириқни йигирма процент ошириб адо этиш имконини беради.

● САМАРҚАНД. Самарқанддаги «Красний двигатель» заводида Коммунистик шанбалик штаби тузилди. Бу ерда 21 апрель куни аниқ-пухта ишлаш программаси ишлаб чиқилди. Тракторлар учун поршинлар ишлаш цехида янги автомат линияни созлашга киришилди. Соли Сиддиқов, Абдужалил Хатамов бошлиқ бригадаларнинг, катта мастер Даврон Ҳамроев сменасининг коллективи смена топшириғини бир ярим баравар ошириб адо этиш ниятидадир. Заводнинг ёрдамчи хўжалигида катта ҳажмдаги ишлар бажарилади. Чорвадорлар шу куни ишчиларга кўплаб товуқ, курка, мол гўшти жўнатиш ниятидадир. Корхонанинг барча меҳнатчилари Коммунистик шанбаликда қатнашадилар. Улар шу куни тракторлар учун 600 комплект эҳтиёт қисм ишлаб чиқарадилар. Ҳар икки комплектдан бирига сифат белгиси қўйилади.

● ТОШКЕНТ. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли Тошкент тикувчилик бирлашмасининг Александра Степановна Хавайло бошлиқ бригадаси коллективи 21 апрель куни кунлик топшириқда кўзда тутилганидан ўттиз процент кўп маҳсулот ишлаб чиқаради. Тикувчилар меҳнатни ташкил этишнинг бригада формасидан самарали фойдаланишни ўзларининг асосий резерви деб ҳисоблайдилар. Бирлашма меҳнатчиларининг кўпчилиги Коммунистик шанбаликда ягона наряд асосида ишлайди. Коллектив «Қизил шанбалик» кунида 200 минг сўмлик эркаклар костюми, шим, юбка ва бошқа хил моллар ишлаб чиқаради. Бу маҳсулотнинг учдан бир қисмига Сифат белгиси қўйилади.

● БУХОРО ОБЛАСТИ. Вобкент районидаги Калинин номли колхознинг барча меҳнатчилари В. И. Ленин туғилган куннинг 114 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ Коммунистик шанбалигида актив қатнашишга қарор қилдилар. Улар 21 апрель куни 200 гектар майдондаги боғ ва токзорларда ерга ишлов бериш, ўн гектар майдонга қовун ва тарвуз экиш мажбуриятини олдилар. Икки минг метр узунликдаги ариқ-зовурлар тозаланади, 1,5 километр йўл ремонтдан чиқарилади. Шу куни кўпгина колхозчилар ўз қишлоғини ободонлаштириш иши билан шуғулланадилар. Вобкент районидаги Охунбобоев номли «Ленинград», «Коммунизм» колхозларининг ва бошқа хўжаликларининг меҳнаткашлари ҳам 21 апрель куни катта ҳажмдаги ишларни бажаришни мўлжалламоқдалар.

● АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Республика яйлов-мелиорация қурилиши бирлашмасининг Андижон механизациялашган кўчма колоннасининг коллективи москваликларнинг 21 апрель куни Коммунистик шанбалик ўтказиш ҳақидаги ташаббусини қизғин қўллаб-қувватлади. Бу ерда 200 дан кўпроқ киши меҳнат байрамига чиқади. «Қизил шанбалик» кунида беш минг сўмликдан кўпроқ қурилиш-монтаж ишларини бажариш мўлжалланмоқда.

Шанбаликка тайёргарлик кўриш давомида ҳар бир кунни зарбдор кунга айлантиришга, энг юқори меҳнат унумдорлигига эришишга, қурилиш-монтаж ишларининг юқори сифатли бўлишини таъминлашга қарор қилинди.

(ЎзТАГ).

ДЕПУТАТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ИШОНЧ МАСЪУЛИЯТИ

Қишлоққа оқшом чўка бошлади. Шудгор қилинган далалар қоп-қорайиб кўринади. Роҳила опа йўлни қисқартириш мақсадида бир четига тут дарахтлари экилган ариқ бўйлаб бормоқда.

Ариқ-зовурлар техника билан тозаланаётгани яхши бўлди-да! Кўп меҳнат талаб қилинадиган ишлар тез ва соз бажариладиган, сарф-харажат камаядиган бўлди. У ҳисоб-китоб қилиб, тўғри иш тутилса меҳнат унумдорлигини бир процентга оширищ, пахта таннархини ярим процентга арзонлаштириш мумкинлигини аниқлади. Ҳозир идорада бригадирларнинг йиғилиши бўлади. У ҳам хомчўтларини дадил айта олади.

— Қизим, омонмисан.

Бу товушдан аёлнинг хаёллари бўлинди. У қариядан узр сўраб, салом берди.

— Ваалайкум ассалом, хаёлинг паришонроқ кўринади, тинчликми.

— Тинчлик, ота, тинчлик.

— Сени таниб қолиб, атайин тўхтатдим. Қишлоғимиз аҳолисининг миннатдорчилигини айтиб қўймоқчи эдим. Ҳаммамиз сендан миннатдормиз. Халққа хизмат қилган одам ҳеч қачон кам бўлмаган.

Роҳила опа отахон билан хайрлашар экан, қалби энтикиб кетди. Чарчоқлари, ғубори бирдан кўтарилиб кетгандек бўлди.

Халқ депутатлари Оққўрғон район Советининг депутати Роҳила Турсунқулова сайловолди йиғилишида берилган наказни, қишлоқ Совети ижроия комитети топшириқларини қандай бажараётганлиги тўғрисида эл олдида ҳисобот берганида бир неча киши Озод қишлоғидаги водопровод трубалари, колонкаларнинг ишдан чиққанлиги, умуман водопровод шохобчасининг кўпдан бери ремонт қилинмаслиги туфайли яроқсиз ҳолга келаётганлиги, кейинги пайтларда сув келмаётганлиги ҳақида гапириб, бу ишда ёрдам беришни сўради.

Депутат аввал колхоз раиси Абдусамад Бўриқулов билан маслаҳатлашди. Райондаги мутасадди ташкилотларга қатнади. Иш анча оғир кўчди. Айрим ташкилотлар фонд, лимит деб ишни орқага суришмоқчи бўлдилар. Роҳила Турсунқулова район ижроия комитети раҳбарлари ҳузурида бўлди. Депутатнинг қатъиятлиги билан Озод қишлоғида водопровод шохобчаси қайта тикланиб, ишга туширилди. Биргина боғи отахон эмас, кўпчилик миннатдорчилик билдирмоқда. Шу қишлоқдан ўтганида унга ҳурмат билан салом берадилар, депутат эса уларнинг қалб ташаккурини ҳис этади.

«ҚАЧОНГАЧА ШУ ЕРДА ЎТИРАСИЗ?»

Воқеа бундан тўрт йиллар бурун содир бўлган эди. Роҳила она магазинда ишларди. Бир кун ойнадан аввал колхоз раисининг кенг елкаси, сўнг у билан ёнма-ён партқомнинг чеҳраси кўринди. Роҳила опа уларни бироз безовталаниш билан кутиб олди.

— Савдолар қалай,— деди «Озод» колхозининг ўша пайтдаги раиси Содиқ Ғойибов.

— Мол бўлса яхши, бўлмаса план йўқ.

Раис пештахталарга кўз югуртирарди-ю, асли хаёлида бошқа гап борлиги сезилиб турарди. Содиқ Ғойибов сотувчига синовчан назар ташлаб турди-да гап қотди:

— Қачонгача шу ерда қўл қовуштириб ўтирасиз, Роҳилахон. Сизга магазиннинг сояси эмас, даланинг офтоби ёқади. Ўзингиз асли деҳқон қизи бўлсангиз. Эрингиз илғор механизаторларимиздан. Ҳали идорага чиқинг, бир маслаҳат бор.

Ана шу «маслаҳат»дан кейин Роҳила Турсунқулова савдони йиғиштириб, далага чиқиб кетди. Меҳнатда ўзини кўрсатди. Бир йил ўтар-ўтмас қолоқ бригадага бошлиқ этиб тайинланди. Илгари ҳар гектар ердан 28 центнердан ҳосил олинган бўлса, у иш бошлаган 1981 йил 30 центнердан ортиқ, 1982 йил эса 40 центнерга яқин, ўтган йили 40 центнердан ошириб «оқ олтин» етиштирилди. Роҳила Турсунқулованинг бу йилги мўлжали ундан ҳам баланд.

У далага чиқиб, тер тўкиб кам бўлмади. Обрў-эътибор топди. Унга қанот берган раисга раҳмат, қўллаб-қувватлаган одамларга раҳмат!

ПАХТАДЕК ОҚ ВА ПОК

Роҳила Турсунқулова яқинда бўлиб ўтган йиғилишларнинг бирида район партия комитетининг биринчи секретари Зокир Мақсумовга рўбарў бўлиб қолди. Салом-аликдан сўнг Роҳила опа ўша воқеани эслаб қизариб кетди. Зокир Тожиевич ҳам бироз кулимсирагандек бўлди.

1983 йилнинг июнь ойи эди. Ҳаво паст келди. Роҳила опа ўша дамларда ҳеч тинмасди. Сабр қилмай тунда ҳам ғўза ораларди. Фалокат оёқ остида деганларидек юмшоқ ер ботиб кетдими, ёки тез юраман деб қалқиб кетдими, хуллас қалтис йиқилди. Қўли шикаст еди. Поликлиникада гипслаб қўйишди. Оғриққа қарамай эртаси яна далага чиқиб кетди.

Ғўзага шира тушган. Худди ерга қорамой оқаётгандек. Қорамой ерга эмас, унинг юрагига оқаётгандек эди. Шунча меҳнат, шунча меҳнат... Бир қўли гипсда, бўйнига бинт билан осилган. Иккинчи қўли билан ғўза баргларини силайди. Атрофида айланади. Охири юраги дош беролмади. Чидолмай йиғлаб юборди.

Шу пайт карта ёнида енгил чанг кўтариб оқ «Волга» тўхтади. Таниди. Машинадан тушиб келаётган район партия комитетининг биринчи секретари Зокир Мақсумов эди. Роҳила опа дарров кўз ёшларини артиб, билинтирмай райком секретари билан сўрашди.

— Ғўзалар қандай?

— Ёмон, Зокир Тожиевич, шира ўстирмаяпти.

— Қўлингизга нима қилди.

— Шу, кеча сал шикастланиб...

— Ундай бўлса далада юрманг, шифохонага боринг.

— Раҳмат, Зокиржон ака, лекин боролмайман.

— Нега?

— Ғўза бу аҳволда-ку, мен... мен...

Роҳила опанинг ўпкаси тўлиб гапиролмай қолди.

— Аввал соғлиғингиз керак, кейин ҳаммаси бўлаверади. Агроном билан гаплашамиз.

Орадан ярим соат ўтар-ўтмас ғўзаларга дори сепувчи трактор етиб келди. Яна бироздан сўнг дала шийпони олдида «Тез ёрдам» машинаси пайдо бўлди. Машина тўхтар-тўхтамас ундан енги калта оқ кўйлак кийган район марказий касалхонасининг бош врачи тушди.

Роҳила опанинг қаршиликларига қарамай уни аввал район марказий шифохонасига, сўнг ТошМИга олиб келишди. Роҳила Турсунқулова бир ой шу ерда даволанди.

Соғайиб қайтиб келганда кунлар исиб кетган, ғўзалардаги шира йўқолган эди. Райком секретарининг ўзи бир неча бор хабар олиб кетибди.

Аммо янги ташвиш пайдо бўлибди. Кун қизигандан қизияпти. Ғўза бу жазирамани кўтара олмаяпти. Бригада бошлиғи тажрибали сувчилар билан гаплашиб, фақат тундагина ўсимликни оби-тобида суғоришга қарор қилишди. Сувчилардан Маҳамади Жўраев, Ваҳоб Турсунқулов, Рўзимат Мавлонов, Файз Мўминовлар чинакамига жонбозлик кўрсатишди. Роҳила Турсунқулованинг ўзи ҳам бу кунларда уйқу нималигини билмади. Агротехник тадбирлар ўз вақтида сифатли ўтказиб турилди. Самарали меҳнатга яраша ҳар гектар ердан 40,3 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтарилди.

Б. ПУЛАТОВ.

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

ЯНГИ МАРОСИМЛАР ВА ТУРМУШ МАДАНИЯТИ

Ўтган куни Бўка районида «Меҳнаткашлар турмуш маданиятини оширишда прогрессив урф-одатлар ва маросимларнинг роли» мавзуида илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. Уни Тошкент область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими, янги урф-одатлар ва маросимларни пропаганда қилиш ҳамда меҳнаткашлар турмушига сингдириш бўйича область Совети, Бўка район партия комитети ташкил этдилар.

Конференцияда Бўка ва Пискент районлари бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, қишлоқ ва посёлка Советлари ижроия комитетларининг раислари, маданият ходимлари, «Билим» жамиятининг аъзолари иштирок этдилар. Улар фалсафа фанлари доктори, профессор А. Абдусамедов, Тошкент область партия комитетининг лектори М. Жавҳаровнинг докладларини тинглашди.

Пискент район партия комитетининг секретари М. Ҳайдарова, Бўка районидаги Қорақўйли қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси Я. Олломбердиев, Пискент районидаги 4-мактаб директори Б. Отахонов, Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхози раисининг маданий-маиший ишлар бўйича ўринбосари С. Душабоевлар меҳнаткашлар турмуш маданиятини оширишда янгича урф-одатлар ва маросимлар ролини янада кучайтириш борасида олиб борилаётган ишлар тўғрисида гапириб бердилар, ўзаро тажриба алмашишди.

Конференцияда меҳнаткашлар турмуш маданиятини оширишда прогрессив урф-одатлар ва маросимлар ролини янада кучайтиришга қаратилган тавсиялар қабул қилинди.

● Тошкентдаги 5-техника билим юртида асосан тикувчилик бирлашмалари учун ишчи кадрлар тайёрланади. Бу ўқув даргоҳида кўп йиллардан бери хизмат қилиб келаётган мастер Светлана Владимировна Бергни талабалар жонкуяр устоз, меҳрибон тарбиячи сифатида ҳурмат қиладилар. Суратда: (чапда) Светлана Берг ўз ўқувчилари билан амалий машғулотлар пайтида.

С. Баранников фотоси.

БУТУНИТТИФОҚ МУСОБАҚАСИ ҒОЛИБИ

ТОШКЕНТ КОМПРЕССОРИ

ТОШКЕНТ компрессор заводи ишчилари ўтган йили жуда самарали меҳнат қилдилар. Улар фаолиятларининг барча жабҳасида олдинга қараб катта силжиш бўлишига эришдилар. Йил давомида пландагидан ташқари 304 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишди, 29 та компрессор ва қатор бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқардилар. Меҳнат унумдорлигини оширишда ҳам қувончли натижаларни қўлга киритдилар. Қўшимча олинган фойда ҳажми 284 минг сўмни ташкил этди. Компрессорсозларнинг бундай фидокорона меҳнати муносиб тақдирланди. Корхона коллективи 1983 йил якунлари бўйича Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиби бўлди ва унга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди.

48 ХОРИЖИЙ МАМЛАКАТГА

Тошкент компрессори... Унинг довруғи мамлакатимиз оша чет элларга ҳам ёйилган. Завод маркаси босилган бундай ажойиб агрегатлар ўзининг қулайлиги, чидамлилиги, сифати, бошқа техник-иқтисодий кўрсаткичлари жиҳатидан жаҳон стандартлари даражасида бўлмоқда, ҳатто қатор афзалликлари билан устунлик ҳам қилади.

Шунинг учун ҳам бу маҳсулотнинг чет эллик харидорлари тобора кўпайиб бормоқда. Хорижий мамлакатлардан компрессор юбориш сўралган дастлабки илтимоснома бундан роппа-роса ўттиз олти йил илгари тушган эди. Шу-шу мижозлар сони йил сайин кўпая борди. Корхона коллективи ҳозиргача ўз маҳсулотини қирқ саккизта мамлакатга юборди. Социал демократик давлатлар, колониал қулликдан озод бўлиб, эркин ривожланиш йўлига тушиб олган кўпгина мамлакатлар корхонанинг доимий мижозларидир. Биргина ўтган йили Болгария Халқ Республикасига юзтадан ортиқ, Кубага тўқсон бешта агрегат юборилди. Монголия Халқ республикаси, Афғонистон, Вьетнам, Лаос, Ангола, Эфиопия, Ливия, Танзания ва бошқа қатор мамлакатлар коллектив меҳнати мевасидан баҳраманд бўлдилар.

Корхонанинг мамлакатимиздаги мижозлари сони ҳам тўхтовсиз кўпаймоқда. Компрессорлар 1200 дан ортиқ адресга юборилляпти! Барча агрегатлар шартномада белгиланган муддатда етказиб берилляпти. Бунинг қанчалик мураккаб, машаққатли эканлигини тасаввур қилиб кўринг-а?! Жуда мушкул. Лекин коллектив унинг уддасидан чиқмоқда. Барча буюртмаларни юборишда ўртада тузилган шартнома талабларига қатъий амал қилмоқда.

Айниқса, 1983 йилда бу соҳада қувончли натижага эришилди. Барча мижозлар, улар чет эллик ёки ички бўлмасин, талабномада белгиланган компрессорларни тўла олдилар. Бирорта ҳам буюртмачи ранжитилмади. Ишнинг бир маромда бориши, штурмчиликнинг бартараф этилиши туфайли кунлик, ўн кунлик, ойлик планлар мунтазам бажарила борди. Натижада ҳозирги вақтда ҳар бир ишлаб чиқариш коллективи фаолиятининг энг асосий кўрсаткичи — маҳсулот етказиб бериш йиллик плани тўла бажарилди.

30 ПРОЦЕНТИ СИФАТ БЕЛГИЛИ

КОЛЛЕКТИВ қўлидан чиқаётган турли маркадаги компрессорларга талабнинг ортиб бораётганлиги, жаҳон бозорида харидорлар кўпаяётганлигининг яна бир муҳим «сир»и бор. У ҳам бўлса маҳсулотнинг, айтиш мумкинки, ниҳоят даражада сифатлилигидадир. Албатта, бунга осонликча эришилмади. Кўпдан-кўп қийинчиликлар, ғовларни босиб ўтишга, белгиланган аниқ мақсад сари қатъийлик билан интилишга тўғри келди.

Бир вақтлар жойлардан айрим компрессорларнинг сифатсизлиги ҳақида шикоят хатлари келиб турарди. Бу корхонага катта зарар етказарди. Носоз агрегатларнинг нуқсонларини тугатиш учун заводга қайтариб келинар ёки мутахассислар бевосита рекламация юборилган жойга борар эдилар. Бу қўшимча ҳаражатларга сабаб бўларди, қолаверса коллектив шаънига яхши эмасди. Компрессорсозлар бундай аҳволнинг олдини олишга қатъий бел боғладилар.

Сифат учун кураш ўнинчи беш йиллик даврида қизғин тус олди, ўн биринчи беш йилликда эса яна кенгайди. Бутун коллективнинг фаол иштироки билан маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган ташкилий-техникавий тадбирлар программаси ишлаб чиқилди ва у оқилона равишда амалга оширила бошланди.

Корхонада маҳсулот сифатини бошқариш системасини пухта ташкил этишга алоҳида эътибор берилди. Шундан кейин ишлаб чиқаришнинг деярли барча жараёнларида меҳнат сифати, технология режимига амал қилиниши қаттиқ назорат остига олинди. Деталлар, узеллар бўйича завод стандартлари белгиланди. Ўз ишида унга амал қилган коллективлар, айрим ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларни моддий ва маънавий рағбатлантириш тартиби жорий қилинди. Уларнинг ўз меҳнати миқдори ва айниқса сифати натижасидан манфаатдорлиги оширилди. Бу ва кўрилган шу каби бошқа тадбирлар маҳсулот техник-иқтисодий кўрсаткичларининг кескин ортишига олиб келди. Ўтган йили барча агрегатларнинг бешдан тўрт қисми буюртмачиларга шарафли беш қиррали тамға билан етказиб берилди. Бирорта ҳам норозилик хати тушмади.

УНУМДОРЛИК 1985 ЙИЛ ДАРАЖАСИДА

КПСС XXVI СЪЕЗДИДА меҳнат унумдорлигини ошириш иқтисодий юксалишнинг энг асосий омили эканлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Партиямиз Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь ва 1984 йил февраль Пленумларида ҳам унумдорликни интенсив ошириш юзасидан катта вазифалар қўйилди.

«Компрессор» заводи коллективи ўз ишида шу кўрсатмаларга қатъий амал қилмоқда. Меҳнат унумдорлигини юксалтириш масаласини доим эътибор марказида сақламоқда. Шу мақсад йўлида кўпгина ишларни амалга оширди. Корхона реконструкция қилинмоқда. Цехлар замонавий машина-механизмлар билан қайта ускуналанмоқда. Ишлаб чиқаришнинг қолоқ участкалари бартараф этиляпти. Ишчи-хизматчиларнинг касб маҳорати ва малакаси оширилмоқда. Корхонани социал-иқтисодий тараққий эттириш билан боғлиқ бўлган чоралар кўрилмоқда. Ишчи-хизматчиларнинг меҳнат, турмуш шароитлари яхшиланмоқда. Мавжуд асбоб-ускуналар қувватидан фойдаланишда тинимсиз олға борилмоқда. Асосий иш қуроли бўлган турли дастгоҳларнинг смена коэффициенти 1,6 га етди.

Шу туфайли ҳам меҳнат унумдорлиги белгиланганига нисбатан жадал ортмоқда. Ўн биринчи беш йиллик бошидан бери 133,4 процент ошди. Бу 1985 йил охирига мўлжалланган марradан 0,2 процент кўпдир. Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича ҳам графикдагидан бир йил илдам борилмоқда.

Юксак мукофотдан бениҳоя руҳланган машинасозлар ўтган йили эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун курашни тобора авж олдирмоқдалар. Бу йил зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларни бекаму-кўст бажариш учун кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқдалар. Йил давомида меҳнат унумдорлигини пландагидан 1,2 процент ошириш, маҳсулот таннархини қўшимча 0,7 процент камайтириш ва бу билан юзлаб минг сўмлик жамғарма олиш йўлидаги фидокорона меҳнатларида дастлабки зафар қучишди.

Коллектив ўтган икки ойда маҳсулот етказиб бериш планини тўла уддалади. Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича январь ойи топшириғи 104,3 процент, февраль ойиники эса 104,5 процент қилиб бажарилди. Реализация бўйича бу кўрсаткичлар пландагидан 4,7 ва 6 процент кўп бўлди. Меҳнат унумдорлигининг ортиши топшириқдагига қараганда 4,2 процентни ташкил этди.

Байроқдор корхона ишчи-хизматчиларининг мақсади бу йил ўтган йилдагидан ҳам салмоқлироқ ютуқларга эришишдир.

М. МИРҲАМИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Қатор «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» назоратида

ЙЎЛЛАР АСФАЛЬТЛАНАДИ

1-механизациялашган кўчма колонна ишчиси редакцияга юборган хатида янги қурилиб фойдаланишга топширилган уй-жойларнинг атрофи ободонлаштирилмаганлиги, йўлларнинг ёмонлигини кўрсатиб ўтган эди.

Юқоридаги хатни кўриб чиқиб, камчиликларни бартараф этишда ёрдам беришни халқ депутатлари Бўка район ижроия комитетига ҳавола қилинганди. Район ижроия комитетининг раиси С. Абдужаббордовдан олинган жавобда маълум қилинишича хатда кўрсатилган фактлар тасдиқланган. Район Совети камчиликларни бартараф этиш тадбирларини 1-кўчма механизациялашган колонна қурувчилари билан биргаликда ишлаб чиққан. Ана шу тадбирларга кўра янги уйларга борадиган кўчаларга шағал ётқизилган, асфальтлаш ишлари устидан назорат ўрнатилган.

Талаби қондирилди

1982 йилда Тошкентдаги ҳисоб-бухгалтерия техникумини тугатдим. Ўқиш даврида практикани ўзим яшайдиган Бекобод районининг Дзержинский колхозида ўтадим. Ўқиш тугаши арафасида колхоз правлениеси техникум маъмуриятига «Ўзнимизга юборинглар, иш билан таъминлаймиз» деб хат ёзиб юборишган эди. Лекин улар ваъдаларида туришмади. Менга кутубхонада ишлашни таклиф қилишди. Йўқ демай ишладим. Кутубхоначи меҳнат отпускасидан қайтгач, ўз ўрнига ишга тушди. Яна мени иш билан таъминлашга ваъда беришиб, шу кунгача амалга оширишмаяпти. Саломатлигимнинг ногиронлиги туфайли бошқа касбда ишлай олмайман. Менга ўз касбим бўйича иш берилишда ёрдам қилишингизни сўрайман.

Р. ДОНАЕВ,
II-группа инвалиди.

Юқоридаги хатга Бекобод район партия комитетининг секретари ўртоқ Л. Панченкодан жавоб олдик. Унда айтилишича, район партия комитети ариза бўйича колхозга бориб текшириш ўтказган. Аризадаги фактлар тасдиқланган. Колхоз правлениеси Р. Донаевни хўжаликнинг биринчи участкасига катта табелчига ёрдамчи қилиб ишга тайинлаган.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

МУРАББИЙЛАР МУРОЖААТИ

ҒАЗАЛКЕНТ. Советлар уйининг катта мажлислар залида меҳнат ветеранлари ва ишлаб чиқариш илғорлари слёти бўлиб ўтди.

Слётда Бўстонлиқ район партия комитетининг иккинчи секретари М. М. Маъминов «Меҳнат ветеранлари — қишлоқ ёшлари мураббийлари» деган мавзуда доклад қилди.

— Ўтган йили коллективимиз беш йиллик план миқдорида ҳосил етиштирди, — деди слётда сўзга чиққан Калинин номли колхоз картошкачилик бригадаси бошлиғи, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Арслон Умаров. — Бизда ҳар бир ёш колхозчига меҳнат ветеранлари бириктириб қўйилганлиги ютуқларимиз омили бўлаётир.

Шунингдек, слётда сўзга чиққан меҳнат ветеранларидан Жданов номли колхоз аъзоси Анорбой Айтуганов, «Хўжакент» совхози чорвадори Сония Исмоилова, Фрунзе номли колхоз чўпони Тонготар Пертоев ҳам мураббийлик ҳаракатини янада авж олдириш, ёшларга қишлоқ хўжалик касбларини сидқидилдан ўргатиш ҳақида гапирдилар.

Слётда райондаги барча қишлоқ ёшлари мураббийларига қарата Мурожаат қабул қилинди.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

ЎША УНУТИЛМАС ҚУНЛАРДА

Революцион анъаналарга бой бўлган «Қизил Чепель»да бўлганимда комбинат музейига кирдим. Бу ердаги кўпгина экспонатлар орасида биттаси алоҳида эътиборни тортади. Комбинатда токарлик дастгоҳлари, металлургия асбоб-ускуналари, автомобиль двигателлари, оғир саноат учун бошқа буюмлар ишлаб чиқарилади. Бу экспонат эса радиотелеграф бўлиб, бундан 65 йил муқаддам унинг ёрдамида РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг Раиси В. И. Ленин ва Венгрия Совет Республикаси раҳбарларидан бири Бела Кун бир-бирларига табрик телеграммалари йўллаган эдилар.

1918 йил октябрь ойининг охирида Венгрияда рўй берган буржуа революцияси монархияни ағдариб ташлади. Революция туфайли айрим социалислоҳотлар ўтказилган бўлса-да мамлакатда капиталистик тузум сақлаб қолинган эди. Бутун ҳокимият буржуазия ва помешчиклар қўлида қолганди. Шу сабабли революция ҳатто аллақачон пишиб етилган ер ислоҳоти масаласини ҳам ҳал қила олмади.

Инқилобни амалга оширган кенг халқ оммаси эса ундан кўп нарсани кутган эди. Улар республика эълон қилинишини фақатгина миллий қизил — оқ — яшил байроқ остидагина эмас, шунингдек, қизил байроқлар остида ҳам байрам қилдилар.

Лекин ўнг кучлар буржуа революцияси пролетар революциясига айланмаслиги учун ҳамма чорани кўришар эди. Антанта мамлакатлари ўз ёнларида яна бир пролетар давлати бўлишини исташмасди. Шу сабабли эндигина дунёга келган буржуазия республикаси ҳукумати реакцион кучларга зарба бериш ўрнига коммунистларни тазйиқ остига олди. 1919 йил февраль ойи охирида эса коммунистлар ва полиция қўллаб-қувватлаб турган социал-демократлар ўртасида очиқдан-очиқ тўқнашувлар рўй бера бошлади. Бела Кун ҳамда Коммунистик партиянинг бошқа етакчи арбоблари қамоққа ташландилар. Аммо уларнинг қамоққа олиниши партия фаолиятини тўхтата олмади. Март ойининг ўрталаридан бошлаб ишчилар Коммунистик партия раҳбарларига озодлик беришни талаб қилиб намойишлар уюштира бошлашди. Ниҳоят 21 мартда кўпдан бери кутилган воқеа рўй берди: пролетар революцияси ғалаба қозонди. Шу куни эрталаб Бела Кун ҳали қамоқда эди. Кечқурун эса у Венгрия Совет Республикасининг ташқи ишлар бўйича халқ комиссари вазифасини бажара бошлади.

ВЕНГРИЯ СОВЕТ РЕСПУБЛИКАСИ ДЕБ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАНЛИГИНИНГ 65 ЙИЛЛИГИГА

Мамлакатда ҳокимият халқ қўлига ўтди. Жойларда ҳокимиятнинг сайлаб қўйиладиган органлари ташкил этилди. Улар худди революцион Россиядагидек Советлар деб аталди. Венгрия Совет Республикаси дарҳол ҳақиқий демократик ислоҳатларни амалга ошира бошлади. Бойларнинг ортиқча турар-жойлари бошпанага эҳтиёжи бўлган ишчилар ўртасида тақсимланди. Ишсизлик йўқотилди. Музейлар, кутубхоналар, театрлар, барча маданият бойликлари меҳнат аҳли ихтиёрига берилди. Мамлакат экономикасини қайта қуриш соҳасида дастлабки қадамлар қўйилди.

Бироқ ёш Совет республикасининг душманлари жуда кўп эди. Антанта уни бешигидаёқ бўғиб ташлашга киришди.

Венгрия пролетариати 1919 йилда ўз ҳокимиятини қўлда сақлаб қолиш учун 133 кун қаҳрамонона кураш олиб борди. Ўша пайтда халқнинг эзгу орзу-умидлари рўёбга чиқмади. Бу орзу-умидлар 26 йилдан сўнг — 1945 йилнинг баҳорида Венгрия Совет Армияси томонидан озод қилинганидан кейин амалга ошди.

Р. КОБАЛЬ
(АПН).

АХДП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИНИНГ МАЖЛИСИДА

КОБУЛ, 19 март. (ТАСС). Бу ерда АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлиси бўлди. Мажлисда жойларда давлат ҳокимиятини мустаҳкамлаш комплекс плани муҳокама қилинди. Бу план мамлакат барча районларини сиёсий, социал, иқтисодий ва маданий ривожлантириш лойиҳаларини амалга оширишдан иборатдир.

АХДП Марказий Комитети Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг раиси Б. Кармал мажлисда нутқ сўзлаб, аксилинқилобчиларнинг қўпорувчилик ҳаракатларига қарамай, миллий экономика барқарор бўлганлигини айтди. У келгуси йилги план ва давлат бюджетининг реаллигини қайд этиб, мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқ фойдаланишга, қатъий тежамкорлик режимига риоя этишга, план ҳамда ижрочилик интизомини мустаҳкамлашга даъват қилди.

ИСРОИЛ МАЪМУРЛАРИНИНГ БЕДОДЛИГИ

ДАМАШҚ. (ТАСС). Фаластинлик қочоқларнинг Иордан дарёси оккупация қилиб олинган ғарбий соҳилидаги Рамаллах шаҳри яқинида жойлашган Жазлун лагери қамал ҳолатда турибди, деб хабар қилади Фаластин ВАФА агентлиги. Исроил ҳарбий маъмурлари бу лагерни қуршаб олдилар ва шу тариқа уни ташқи дунёдан ажратиб қўйдилар.

Оккупациячилар тинтувлар ўтказишмоқда, уйларга бостириб киришмоқда, жами аҳолини кўчага ҳайдаб чиқаришмоқда ва ўта кетган ур-йиқит қилишмоқда, деб ёзади ВАФА агентлиги. Босқинчиларнинг бедодлигига қаршилик қилишга салпал ҳаракат қилиб кўрилган тақдирда солдатлар арабларни аёвсиз калтакламоқдалар, кўп кишини қамоққа олмоқдалар. Фаластинликлардан бир неча ўн киши ўз уйларида нима сабабли ур-йиқит қилинганини қотиллардан сўраганликлари учунгина кейинги икки кун ичида ҳибсга олинди.

Маълум бўлишича, деб уқтиради ВАФА агентлиги, бундан икки кун муқаддам шу аҳоли пункти яқинида фаластинлик ватанпарварлар Исроилнинг ҳарбий соқчиларига қарши дадил операция ўтказганликлари учун исроиллик қотиллар Жазлунга бостириб кирганлар.

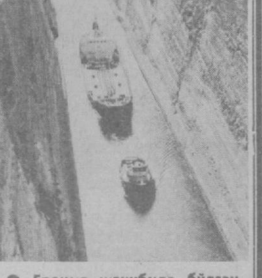

● Греция жанубида бўлган ҳар бир киши Коринф канали устидаги кўприкдан кўзга ташланадиган манзарани кўриб ҳайратга тушади. Бу ердан Эгей ва Адриатика денгизлари кўриниб туради. 6,3 километр узунликдаги бу канал шунчалик торки, кемалар ундан фақат бир йўналиш бўйлаб суза олади. Коринф канали Греция савдо флоти ва бутун транспорт системасида катта роль ўйнайди.

Кейстон—ТАСС фотоси.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

● АНҚАРА. Пулнинг муттасил қадрсизланиб бораётганлиги ва қимматчилик ортаётганлиги Туркия меҳнаткашларининг турмуш даражасини кескин пасайтириб юбормоқда. «Ҳурриёт» газетасининг маълумотларига кўра, кейинги йилнинг ўзидагина энг зарур молларнинг нархи 51 процент ошди, ваҳоланки ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи амалда аввалги даражасида қолди.

Мамлакат касаба союз конфедерацияси — «Турк—иш» Туркия меҳнаткашлари минимал иш ҳақи миқдорини анча ошириш учун курашмоқда. Акс ҳолда, деб уқтиради конфедерация, ишчилар бундан буён ҳам энг зарур озиқ-овқат маҳсулотларидан маҳрум бўлиб қолаверадилар, ўзларининг соғлиғи ва иш қобилиятига мажбуран зиён етказа берадилар. Аммо маҳаллий матбуотнинг хабар қилишича, Туркия маъмурлари ва корхона эгалари мана шу адолатли талабларни қондиришдан ҳанўз бош тортмоқдалар.

● ИСЛОМОБОД. Покистон маъмурлари студентлар иттифоқларининг фаолиятини тақиқлаб қўйишган эди. Карочида ана шу тақиқлашга қарши норозилик намойиши бўлиб ўтди. «Муслим» газетасининг хабар қилишича, ёшларнинг вакиллари намойишларда иштирок этганликлари учун турмаларга ташланган барча студентлар дарҳол озод этилишини талаб қилдилар. Намойишчиларни тарқатиб юбориш учун полиция таёқларни ва кўздан ёш оқизадиган газни ишга солди.

● АДАН. Жанубий Ямannинг Абён вилоятидаги Батиас тўғонини реконструкция қилишнинг биринчи навбати ниҳоясига етказилди. Бу ишлар Совет Иттифоқи ёрдамида амалга оширилмоқда. 1982 йилда сел оқимлари деярли батамом вайрон қилган тўғоннинг муваффақиятли равишда қайта қурилганлиги демократик Яман билан Совет Иттифоқи ўртасидаги самарали ҳамкорликнинг ёрқин намунасидир, деди Яман Социалистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, вилоят халқ кенгаши ижроия комитетининг раиси Муҳаммад Али Аҳмад. У қурилишда совет мутахассисларининг ишига юксак баҳо берди.

(ТАСС, 19 март).

НАВРЎЗ АЙЁМИ БИЛАН!

НАҚАДАР ДИЛРАБО ЮРТИМ БАҲОРИ

ТАБИАТНИ СЕВАЙЛИК

ПУБЛИЦИСТ ЎЙЛАРИ

Кўклам қуёшининг сўнмас нурлари остида яшнаётган она табиат қўйнида сайр қилиш, ҳаёт нафосатини сезиш беҳад ёқимли. Одам боласи азалдан гўзаллик шайдоси. Эзгу ишлар дея туғилган у. Ота-боболаримиз табиатга кўрк бағишлаб, уни энг ноёб рангларга чулғовчи фасллар сарчашмаси деб аталмиш наврўзни шодиёна кутиб оладилар.

Ҳаммаёқ нур ва гулга бурканган кезлари кишилар қўл ушлашиб биргаликда барака уруғи ундиришни, ўз қувончини бошқалар билан баҳам кўришни, чақчақлаб кўнгил ғуборини ёзишни истайди. Халқ сайиллари инсон қалбида янги ҳис-туйғулар уйғотади. Шунинг учун Владимир Ильич Ленин халқ сайилларини беҳад қадрлар, уларда буюк қудрат ва саодат куртакларини кўрарди. Зотан, биргаликда интилиш, биргаликдаги ҳаракат — коллективизм жуда катта куч, деб билар эди.

Табиат қўйнида бўлиб, минг йиллик ўрмонлар, кўпириб-тошган шаршаралар, тезоқар дарёлар, яшнаган майса гиламлар, қийғос гуллаган тоғ меваларини кўришнинг завқи ўзгача. Шундай чоғларда Чимён тоғларига йўлингиз тушса, ажиб манзаранинг гувоҳи бўласиз. Кўксингизга урилиб аллақандай ҳислар уйғотаётган баҳорнинг мусаффо ҳавосидан танингиз яйрайди, кайфиятингиз чоғ бўлади.

Кўклам шамоли эсиб, қуёш чарақлаб турган, гоҳ ёмғирли булутлардан ним хира тортган осмон остида ҳордиқ чиқариш, борингизни биргаликда баҳам кўриш лаззати бўлакчадир. Сўлим табиат гўзаллигини кўнглига тугиб қайтган одам юзига боқсангиз, унда хотиржамлик ва қувноқликни, кўзларида эзгулик ва ҳаёт қувончини, руҳида мамнуният балқиб турганини кўрасиз.

Баҳор ҳавосидан тўйиб-тўйиб нафас олар экансан, беихтиёр ўйланиб кетасан, киши. Барҳаётлик манбаи шу ҳавомиз мусаффоми? Инсон учун зарарли нарсалар билан булғанаётгани йўқми? Ҳавони чанг-тўзон, бўлмағур заррачалар тутмаганида инсон умри яна нечанеча йилга узайиши мумкин эди? Унинг софлигига ўз ҳиссамизни қўша олдикми? Ҳовлилар атрофини гулзорга, кўчаларни яшил дарахтларга айлантириш, хиёбон ва дам олиш зоналарини кўкаламзорлаштириш ҳақида ўйлаб кўрдикми?

Ҳаёт мураккаб, ер юзидаги жамики нарса бир-бири билан узвий боғланган. Жамият ва табиат ўртасида уйғунлик бор. Инсоннинг соғлом камол топиши учун табиатнинг яшил олами муайян сақланиши зарур. Табиат эса чексиз эмас. Она еримиз жуда-жуда кичкина. Унинг чексизликда қатъий имкониятлари бор. Космонавтлар тили билан айтганда, сайёрамиз чиндан ҳам ҳайрон қоларли даражада кичик. Ер ўлчовлари жиҳатидангина эмас, одамзод унда қандай хўжайинлик қилгани жиҳатидан ҳам.

Табиатдан ҳар хил фойдаланиш мумкин. Уни инсонга зарар етказадиган бўшлиққа айлантириб қўйиш ҳам ҳеч гап эмас. Капиталистик тузум табиатга фақат бойлик орттириш, қўшимча қиймат олиш манбаи сифатида муносабатда бўлади, унинг бебаҳо минерал ва биологик ресурсларининг тез вақт ичида камайишига, табиатда аввалдан мавжуд бўлган мутаносибликнинг бузилишига, ташқи муҳитнинг ифлосланишига, соғлом ҳаётнинг биринчи гарови — ҳавонинг мусаффолигига путур етказади. Ҳавода зарарли газлар, чанг-тўзон тўпланади. Капиталистик дунёда одамлар бу ўзгаришларнинг зарарли оқибатларини фаҳмлаб улгурганча табиат ресурслари камайиб боряпти, кўпгина ўрмонлар кесиляпти, ҳайвонот ва ўсимликлар дунёсининг юзлаб турлари бутунлай йўқолиб кетяпти. «Қизил китоб»лар даври бошланганлиги, инсоният ўзи истаб-истамай йўқотган нарсаларининг ўрнини тўлғазишга интилаётганлиги боиси шунда.

Бир илмий мақолада айтилишича, АҚШда ҳозирнинг ўзида миллионлаб автомобиль ва саноат корхоналари мамлакат территориясида ҳосил бўладиганидан ортиқроқ кислород ютар экан. Одамлар осмонни чанг ва зарарли газлар, тутун ва туман аралашмасидан иборат сариқ қўнғир булутлар қоплаб, қуёш нури ўтишини камайтираётганини ҳис этмоқдалар. Океан ва денгиз қирғоқлари, кўл ва дарё сувлари нефть маҳсулотлари ва бошқа чиқиндилар билан ифлосланаётганининг гувоҳи бўлмоқдалар.

Атоқли ёзувчимиз Чингиз Айтматов айтганидай, фақат табиат билан ҳамкорлик қилибгина, уни олис наслларимиз учун гўзал ва соф ҳолда сақлаб қоламиз. Акс ҳолда, фарзандларимиз курраи заминда тирикчилик қилолмай қоладилар. Табиатни эса асл ҳолига қайтариш унинг саҳоватини ошириш, ҳаётий кучларини тўлароқ намоён этиш борасида бизнинг мамлакатимизда кўп ишлар амалга ошириляпти.

Саноатда катта миқёсда чиқиндисиз технологияни жорий этиш, транспортда ҳавони ифлосланмайдиган янги ёнилғиларга ўтиш, автомобиль тутунларининг каталитик нейтралловчиларини тўла қўллаш, зарарли чиқинди ва газларни тутиб оладиган фильтрларни ишлатиш чоралари кўриляпти. Табиатни муҳофаза қилиш саноат олдидагина турган муаммо эмас, чунки деҳқон билан чорвадорнинг меҳнати аслида табиатдан, атрофимиздаги табиий муҳитдан инсон эҳтиёжларини қондириш учун фойдаланишнинг ўзидир. Ҳозир қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашнинг биологик усули жорий этиляпти. Иҳота ўрмонларини барпо этиш, тупроқни шамол ва сув эрозияларидан асраш, табиий бойликларини инсонга хизмат қилдириш бўйича махсус қарорлар қабул қилинди. Ҳаво атмосферасини яхшилаш, ҳайвонот дунёсидан фойдаланиш халқ хўжалиги планларида кўрсатиляпти. Биргина ўтган йилнинг ўзида табиатни муҳофаза қилиш мақсадларида сарфланган давлат маблағлари 1,8 миллиард сўмни ташкил этди. Давлат аҳамиятидаги 2,1 миллион гектар ўрмонзорда дарахтларни тиклаш ишлари ўтказилди. Ерларни экин экишга яроқли қилиш ишлари давом эттирилди.

Ҳа, бизда халқ манфаати, унинг бахт-саодати йўлида қилинаётган ишларнинг кўлами жуда кенг. Табиатни муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш совет гражданларининг бурчи ва давлатнинг қатъий вазифаси эканлиги СССР Конституциясида баён этилганлиги бунинг гувоҳидир. Бинобарин, ҳаёт учун буюк бойлик — табиатни муҳофаза қилиш ҳар бир кишининг муқаддас ва шарафли ишидир.

Халқимиз умрида бир мартагина кўчат ўтқазган одамни саҳоватли, жамиятга нафи теккан киши деб билади. Табиатга озор етказишни эса катта жиноят ҳисоблайди...

Баҳор кишини ўйлатади, эзгу йўлларга чорлайди. Мана, ўлкамиз бўйлаб Наврўз шабадаси эсмоқда. Табиат бор кўрк ва тароватини кўз-кўз этмоқда. Она табиатнинг бу гўзалликларини ҳис қилиш, севиш ва ундан баҳраманд бўлиш бориб турган бахтнинг ўзгинасидир.

Сулаймон ЭРМАТ.

● «Азиз давримизнинг азиз онлари, азиз одамлардан сўрайди қадрин», деган эди улуғ аллома шоир Ғафур Ғулом. Назаримизда, бу доно сўзлар халқимизнинг муборак айёми — Наврўз ҳақида ҳам айтилгандек. Чунки Наврўз кўнгилларга баҳор, гўзаллик, ёшлик ва муҳаббат сururини бахш этади. Буни кўзларида қувонч, қўлларида гул, эгниларига камалакдек тобланувчи атлас кўйлак кийган дилбар қизлар баҳор фаслининг бетакрор нашъасидан бахтиёр эканликларида ҳам кўришимиз мумкин.

В. Лешенко фотоэтюди.

ҲАММА ДАЛАДА

Наврўз байрамини Ўрта Чирчиқ районидаги А. Икромов номли колхоз аъзолари барча деҳқонлар қатори далада кутиб олишмоқчи. Шу куни 350 дан ортиқ турли касб эгалари беш гектар майдондаги олмазор ва уч гектардаги узумзорда самарали меҳнат қилишади. Дарахтларга шакл бериш, ток новдаларини бағазларга кўтариш билан бир қаторда суғориш шохобчаларини тартибга келтиришади.

Колхоз меҳнат аҳли ҳадемай кўкаламзорлаштириш ишларини ҳам бошлаб юбориш тараддудини кўришмоқда. Шу мақсадда 400 туп мевали ва 600 туп манзарали дарахт кўчатларини тайёрлаб қўйишди.

Ҳ. НОРҚУЛОВ.

ЯНГИЧА АНЪАНАГА КЎРА

ҲАР ЙИЛГИДЕК Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхозининг меҳнаткашлари баҳор ва меҳнат байрами — Наврўзни ўзига хос янгича анъана билан кутиб олмоқдалар. Эртага хўжаликнинг марказида жойлашган Маданият саройи олдидаги кенг майдонга карнай-сурнайлар садоси остида меҳнат ветеранлари, илғор механизаторлар, пахтакорлар тўпланишади. Дала гвардиячиларининг елкалари узра тортилган қирмизи ленталардаги зарҳал билан битилган «Баҳорнинг бир куни йилга барака», «Меҳнаткаш қўлларга — шон-шарафлар!», «Механизатор — ҳосил ижодкори», «Меҳнат, сенга таъзим, бўлсин сенга шон!» деб ёзилган шиорлар қуёш нурида жилоланади.

Майдон узра колхоз бадиий ҳаваскорларининг концерти янграгач, кўчаларни «пўлат тулпор»лар овози тутиб кетади. Механизаторлар ўз далаларига ошиқадилар. Бўрсиллаб ётган пайкаллар бошида пионерлар вимпеллар билан «оқ олтин» бунёдкорларини олқишлайдилар. Ҳар бир бригада чигит экишга шай эканлигини намойиш этувчи бу байрам сайли ўтгач, нурли оқшомдан файзга кирган Маданият саройи сайил иштирокчиларини ўз бағрига олади. Бу ерда улар куй, қўшиқлар тинглаб, оммавий равишда рақсларга тушиб, ҳордиқ чиқарадилар.

С. ҲАСАНОВ.

МУЧАЛ ЙИЛИ ҲИСОБИ

Ўн иккита муқаддас, «ҳосиятли» ҳайвонларнинг номлари билан аталадиган ўн икки йиллик даврий мучал — ҳижрий йил ҳисоби наврўздан бошланади. Наврўз «нав — янги» — «рўз—кун» сўзларидан олинган бўлиб, ҳижрий сана бошланадиган янги кун, янги йил боши — янги йил байрами демакдир.

Қуёш ҳамал буржига кирадиган, кеча билан кундуз тенглашадиган кун — 22-март йил боши ҳисобланади. Бу эски қуёш йили ҳисобидаги фарвардин ойи бошланадиган кунга тўғри келади. Шу кундан эътиборан кундуз узая боради, табиатда жонланиш юз беради, баҳор бошланади, қишлоқ хўжалик ишлари кучаяди. Шу сабабли наврўз байрами баҳор байрами, меҳнат байрами деб ҳам аталади. Наврўз байрами фарвардин ойининг олтинчи кунигача давом этади. Март ойининг биринчи куни — 22 март — кичик наврўз ва фарвардин ойининг олтинчи куни — 28 март — катта Наврўз байрами деб аталади. Наврўз байрами Ўрта Осиё, Ўрта Шарқ яъни Эрон ва Афғонистон, Яқин Шарқ яъни барча араб мамлакатлари ва Туркия, шунингдек Осиёдаги Ҳиндистон, Покистон, Бангладеш каби бир қанча мамлакатларда қадим замонлардан бошлаб кенг нишонланиб келинган.

Ўрта Осиё, Қозоғистон, Озарбайжондаги бошқа халқлар каби ўзбеклар ҳам наврўз байрамига олдиндан тайёргарлик кўриб, уни янги йил байрами сифатида яхши кутиб олганлар. Буғдой ва арпани ундириб, унинг майсасини келиларда туйиб сумалак пиширганлар, турли кўк ўтлардан сомса, чучвара ва бошқа таомлар тайёрлаганлар. Табаррук кишиларни, ота-оналарни зиёрат қилганлар. Отчопар, улоқ кураш, халқ сайиллари ўтказганлар...

Наврўз байрами — йил боши дедик. Мучал йил ҳисоби бўйича 1984 йил 22 мартгача «Тўнғиз» йил давом этади. 1984 йил 22 мартдан бошлаб «Сичқон йили» киради.

Ёзма манбаъларнинг хабар беришича 12 та ҳайвон номлари билан аталган 12 йиллик даврий мучал йил ҳисоби эрамиздан аввалги 250—130 йилларда ҳукмронлик қилган Грек—Бақтрия қулдорлик давлати қўл остида Ўрта Осиёда яшаган кўчманчи — чорвачи халқлар тарафидан яратилган. Бу йил ҳисоби айрим ҳайвонларни гўё «Ҳосиятли», «Муқаддас» деб санаб уларга эътиқод қилиш, сиғиниш натижасида келиб чиққан. Сўнгра бу йил ҳисоби эрамиздан аввалги 11-асрдан бошлаб Мўғулистон, Хитой, Япония, Ҳиндистон, Миср, Ироқ, Эрон, Афғонистон каби Осиё ва Африка қитъаларидаги кўпгина мамлакатлар ва халқлар орасида кенг тарқалган. Баъзи адабиётларда мучал йил ҳисоби Хитойдан ва Мисрдан тарқалган деган маълумотлар ҳам учрайди. Қайси мамлакатда қандай ҳайвонга кўпроқ сиғинилса, шу ҳайвонни йил ҳисобига киритганлар. Масалан, Ўрта Осиёдаги балиқ, Хитойда афсонавий аждаҳо, Африкадаги баъзи халқларда тимсоҳ, сичқон, Японияда каламуш, Мисрда мушук, от, эшак, товуқ, малакка ўхшаш қуш — ибис, бошқа мамлакатларда йўлбарс, шер, қўй, архар, тўнғиз, кабан ва бошқа ҳайвонлар йил ҳисобига ўтган. Мучал йил ҳисобига киритилган 12 та ҳайвон қуйидаги тартибда жойлаштирилган:

1. Сичқон—Муш. 2-Сигир—Бақар. 3. Йўлбарс—Фаланг. 4-Қуён—харгуш. 5-Балиқ—Наҳанг. 6-Илон—Мор. 7-От—Асп. 8. Қўй-Гўсфанд. 9-Маймун —Ҳамдуна. 10-Товуқ-Мурғ. 11.-Ит—Сак. 12-Тўнғиз—Хўк.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

Киши шу ҳайвонлар номлари билан аталадиган 12 йиллик даврий йил ҳисобининг қайси йилида туғилган бўлса, унинг мучали ҳам шу ҳайвон номи билан юритилади. Давра бўйича йиллар бир айланиб келгач, киши бир мучалга тўлган ҳисобланади. Бу ҳисоб бўйича кишиларнинг ёшларини аниқ белгилашда уларнинг она қорнида кечган 9 ойлик ҳаётлари ҳам бир йил деб ҳисобга олинади. Шунга кўра, киши бир мучалга тўлганда унинг ёши 12 да эмас 13 ёшда, икки мучалга тўлганда 24 ёшда эмас — 25 ёшда... деб белгиланган. Кишиларнинг мучалга тўлган йиллари улар ҳаётидаги муҳим воқеа ҳисобланиб, махсус равишда нишонланган.

Ўрта Осиё, Мўғулистон ва Хитой халқлари орасида турли хил буюмларни 12 йиллик мучал йил ҳисобига кирган ҳайвонларнинг суратлари билан безаш одат бўлган. Ана шундай буюмлардан, масалан, олтин ва кумушдан илон шаклида ишланган билагузуклар, балиқ ва бошқа ҳайвонларнинг тасвири туширилган мис товоқлар мерос сифатида бизга қадар етиб келган.

Наврўз — янги йил қайси кундан бошланишига қараб ўзига хос алоҳида аломатлар содир бўлади, деган афсоналар мавжуд. Масалан, Наврўз пайшанба кунидан бошланса бутун йил давомида халқ орасида хурсандчилик, қувноқлик кайфиятлари авж олар, ёғингарчилик кўпайиб, мўл-кўлчилик бўлар эмиш, дарвоқе бу йил, наврўз 22 март пайшанба кунидан бошланмоқда. Агарда янги йил якшанба кунидан бошланса ўша йили дунёда тинчлик, осойишталик бўлар, мевалар сероб бўлар, камбағаллар ҳам гўё бойлардек яшар эмиш..

Мучал йил ҳисобига кирган йилларнинг ҳар бирини гўё алоҳида аломатлари бўлади, деган хурофий афсоналар ҳам бор. Чунончи, сичқон йили кирса, гўё йилнинг бошида яхшилик, ободончилик, серобчилик, йилнинг ўртасида фитналар, йилнинг охирида эса хавф-хатарлар юз берар эмиш. Агарда йўлбарс йили кирса гўё совуқ кунлар оз бўлиб иссиқ кунлар кўпаяр, деҳқончилик мўл-кўл бўлар эмиш... Гўё кишининг туғилган йилига қараб унинг «юлдузи» қайси планетага тўғри келишини ва келажакдаги тақдирини билиш мумкин эмиш. Масалан, йўлбарс йилида туғилган ўғил боланинг юлдузи Меркурий планетасига тўғри келар, у ғайратли, олим, билимдон, ёзув-чизувга моҳир бўлиб етишар, кўнглидаги тилак ва мақсадларига эришар, ўғил ва қизлари кўп, умри узоқ бўлар эмиш. Ит йилида туғилган хотин кишининг «юлдузи» Сатурн бўлар, у узун бўйли, оқ юзли қора сочли, сирини ҳеч кимга айтмайдиган, умри узоқ, серфарзанд бўлар эмиш...

Агарда Мелодий йил ҳисоби бўйича кишиларнинг туғилган йиллари ёки муҳим тарихий воқеалар содир бўлган йиллар маълум бўлса, бу йиллар мучал йил ҳисобининг қайси йилларига тўғри келишини белгилаш учун мелодий сана бўйича маълум бўлган йилларни 12 га бўлиш лозим. Шунда бўлинмай ортиб қолган рақам бизга керакли жавобни беради. Масалан, ўзбек халқининг буюк алломаси ва давлат арбоби Улуғбек 1394 йилда туғилган. 1394 ни 12 га бўлсак, 2 рақами бўлинмай ортиб қолади. Демак, Улуғбек мучал йил ҳисобининг 2 йилида, яъни «Ит йили»да туғилган Улуғбек 1449 йилда вафот этган. Бу рақамни 12 га бўлсак, 9 рақами бўлинмай ортиб қолади. Бу «илон йили»га тўғри келади. Демак, Улуғбек мучал сананинг «илон йили»да вафот этган. Улуғ Совет халқининг Улуғ Ватан уруши 1941 йилда бошланган. Бу мучал сананинг қайси йилига тўғри келишини аниқлаш учун 1941 ни 12 га бўламиз. Шунда 9 рақами бўлинмай ортиб қолади. Бу «илон йили»га тўғри келади. Улуғ Ғалаба байрами эса «товуқ йили»да нишонланган.

Мучал йил ҳисобидаги йилларнинг ва уларга мос тушадиган мелодий санадаги йилларнинг мелоднинг 700 йилидан бошлаб то 2007 йилига қадар бўлган даврни ўз ичига олувчи жадвал тузиб чиқилган эди. Лекин бу жадвални топиш амри маҳол. Бунинг устига у эрамиз бошидан эмас, балки 700-йилдангина бошланади. Шуларни ҳисобга олиб муаллиф мелоднинг биринчи йилидан то 5000 йилигача бўлган даврни ўз ичига оладиган жадвал тузиб чиққан эди. Бу жадвалнинг ҳажми анча катта бўлганлиги сабабли ҳозирги даврни ўз ичига олган жадвал тузиб, уни мазкур мақолага илова қилдик.

Х. МУҲАМЕДОВ,
тарих фанлари кандидати.

1. Товуқ	1897	1909	1921	1933	1945	1957	1969	1981	1993	2005
2. Ит	1898	1910	1922	1934	1946	1958	1970	1982	1994	2006
3. Тўнғиз	1899	1911	1923	1935	1947	1959	1971	1983	1995	2007
4. Сичқон	1900	1912	1924	1936	1948	1960	1972	1984	1996	2008
5. Сигир	1901	1913	1925	1937	1949	1961	1973	1985	1997	2009
6. Йўлбарс	1902	1914	1926	1938	1950	1962	1974	1986	1998	2010
7. Қуён	1903	1915	1927	1939	1951	1963	1975	1987	1999	2011
8. Балиқ	1904	1916	1928	1940	1952	1964	1976	1988	2000	2012
9. Илон	1905	1917	1929	1941	1953	1965	1977	1989	2001	2013
10. От	1906	1918	1930	1942	1954	1966	1978	1990	2002	2014
11. Қўй	1907	1919	1931	1943	1955	1967	1979	1991	2003	2015
12. Маймун	1908	1920	1932	1944	1956	1968	1980	1992	2004	2016

ЮРАКЛАРДАН ЮРАКЛАРГА

БАҲОР ЧЕРТАР ДЕРАЗАМНИ

Баҳор чертар деразамни, дейди: «Мени чорлаб ол,
Гул терганн чиққан эдим, қайда қолди хаёлим...»
Толиққунча югурдим мен — чорлади сирли висол,
Хонам тўла қолиб кетди кўча гуллик бўлди ҳолим.
Сочларимнинг ўрамини ечиб ўйнади шамол,
Завқи келиб мажнунтол ҳам кокилини узатди.
«Ол, қизалоқ, сочларингга баргак қилиб тақа қол...»
Қайтганимда эса қуёш мени уйимга кузатди.
Зиёларга йўғрилдим мен, гулбордан ҳоли дилим.

Узоқ кутган қуёш нури ял-ял ёнди энди,
Ундан сурдим, қаердада қолди азиз севгилим,
Неки кутсам келди, аммо... йўқ, айтолмадим,
Айт-чи, баҳор, ҳижронимкан нахот ерини гушаси,
Ҳар тонг у ҳам менинг каби учратгани қуёшни?
Ахир жуда нозик бўлар қизлар кўнгил шишаси,
Узга дилга булсанг мойил, қайдан олай бардошни?
О, сарвирим! Кимга сизни очиб-очиб ташладим?
Кўклам — кўнгил таскиндири, гуллар эса овунчоқ,
Кўкишини қидириб ё тағин йўлга чиқайин,
Умрим тонги оғирмикан сен жилмайиб келган чоғ?

Мукамбар ТУРАХОНОВА.

Азалий асалим, қадим анъанам,
Янги кун — наврўздан яшнади хонам,
Кўкламги келбатим, меҳнат байрамим,
Сен — кулиб сумалак улашган онам.
Узинг курашларда ғолиб-югурксан,
Кўпкарида ғолиб чиққан Ғиркўксан.
Сен — сайлим қўшиғим, ҳашарим, тонгим,
Шарафга буркаган куним — ер-кўксан.
Сен қизлар сочнга кучган толбаргак,
Болажон осмонга учирган варрак,
Сен — сўнгсиз қувончим, куйламоқ учун
Уша Ғафур Ғулом — буюгим керак.
Сен келган кун боқгум ўзимга ўзим,
Давраларда гулгун юзларда кўзим.
Сен келган кун на ғам, на ташвиш дилда.
Зиёрат йўлига боғланар изим:
Онамни эслайман — оламга тутган.

НАВРЎЗ

Отамни эслайман — элга танитган.
Эртаги кунларга умрим бахшида.
Улар, шундай бул дер, дунёдан ўтган.
Шудгорлар ҳовурин туйдим ўйингдан,
Кузги хирмонларим уйдим ўйингдан.
Юртимнинг камолин рамзи, наврўзим.
Элим айрилмасин туйинг, қуйингдан.
Олам турсин, олам кулсин, наврўзим,
Давраларда бор бул, гулгун, наврўзим.
Кулавер, яйрайвер, эй, янги куним —
Баҳорим, боқий нон-тузим, наврўзим!

ОТАЁР.

ҚАНИ, КЕТДИК ТОҒЛАРГА

Қани кетдик, дўстим, тоғларга —
Лола, бодом унган боғларга,
Поёни йўқ шўх ирмоқларга,
Қани кетдик, дўстим, тоғларга!
Тоғ сайрининг гашти бўлакча.
Бугун дилнинг шашти бўлакча.
Она юртнинг дашти бўлакча.—

Қани кетдик, дўстим, тоғларга!
Булоқлари турна кўзидай.
Ширинлиги қизлар сўзидай.
Тиниқлиги гўдак юзидай,—
Қани кетдик, дўстим, тоғларга!
Чўққиларда қор эрир аста
Ол лолалар мавжланар пастда

Соғаяди ким бўлса хаста —
Қани кетдик, дўстим, тоғларга!
Майса ҳиди айлантиргай бош,
Ҳаво майин, ёқимли, юввош.
Ғолибона жилмаяр қуёш,—
Қани кетдик, дўстим, тоғларга!
Баҳор кўркин кўрайин десанг,
Ҳайратларга тўлайин десанг,
Қайтадан ёш бўлайин десанг —
Қани, кетдик, дўстим, тоғларга!

Туроб НИЁЗОВ.

ҲАВАСКОРЛАР БАЙРАМ КУНЛАРИ МАДАНИЙ ХИЗМАТДА

ЭРТА ТОНГДАН ОҚШОМГАЧА

ЎЛКАМИЗ бўйлаб эсаётган баҳор шабадаси шаҳар ва қишлоқларда Наврўз байрами бошланаётганидан далолат бермоқда. Областимизда бу йил ҳам анъанавий халқ байрамини муносиб нишонлашга қизғин тараддуд кўрилмоқда.

Бўстонлиқ райони меҳнаткашларига пойтахтлик санъаткорлар, халқ бадиий ҳаваскорлик ансамбллари ижросида катта концерт программаси тайёрланди. Унда «Гулёр» фольклор ва вокал-чолғу асбоблари ансамбллари, Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати болалар хори халқ ансамбли иштирок этади.

Шунингдек, Паркент, Оққўрғон, Бўка, Янгийўл районларида, Бекобод, Янгийўл шаҳарларида театрлаштирилган томошалар бўлиб ўтади. Уларда карнай-сурнай садолари янграйди. Оққўрғоннинг «Наврўзи ажам», Бекободнинг «Зафар тароналари», Янгийўлнинг «Лаззат» вокал-чолғу асбоблари ансамбллари ўз санъатларини намойиш этадилар. Таниқли шоир ва ёзувчилар областимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ҳузурига йўл оладилар.

Халқ сайилларида катта дошқозонларда ўзбек миллий таомлари тайёрланади. Қўли гул ошпаз ва ширинсўз савдо ходимлари байрам иштирокчилари хизматида бўладилар. Лирик шеърларга дилрабо қўшиқ ва рақслар уланиб кетади. Оқшомга қадар серфайз гўшаларда баҳор тантаналари давом этади.

Ю. ЮСУПОВА.

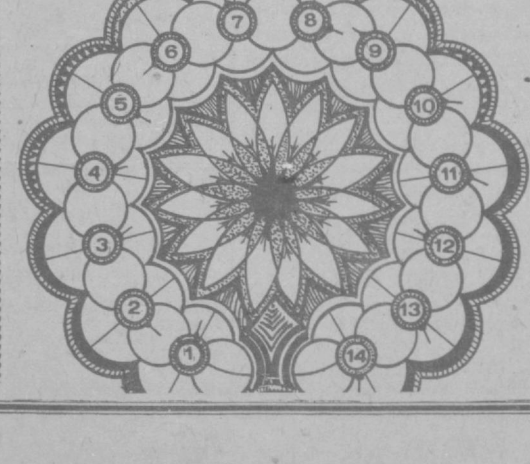

«БАҲОР» КРОССВОРДИ

Ушбу кроссворд жавобларини шаклда белгиланган ҳонадан бошлаб соат стрелкаси йўналишида рақам атрофига ёзиб чиқиш билан ҳал этинг. 1. Наврўз байрами таоми. 2. Сербарг, хушбўй кўкат. 3. Узун баргли, манзарали ўсимлик бири. 4. Энг сайроқи қушлардан бири. 5. Хушбўй, илк баҳор кўкати. 6. Фойдали қушлардан бири. 7. Таъми нордон, хушбўй ўсимлик. 8. Дарахтнинг ёш, бебутоқ тармоғи. 9. Дуккакли экин. 10. Уруғ ёки қаламчадан ўстирилган ёш дарахт, ниҳол. 11. Шарқ халқларининг анъанавий баҳор байрами. 12. Ошқўк ва манзара учун экиладиган хушбўй, бир йиллик ўсимлик. 13. Атмосферада содир бўладиган табиат ҳодисаси. 14. Ёмғир ёғиб ўтгандан сўнг қуёшга қарама-қарши томонда ҳосил бўладиган табиат ҳодисаси.

Тузувчи: Ф. ОРИПОВ.

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЮБИЛЕЙГА АРМУҒОН

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллик юбилейига республикамиз санъаткорларининг тараддудлари катта. Алишер Навоий номли Ўзбек Давлат академик Катта опера ва балет театри коллективи ҳам муносиб ижодий армуғонлар ҳозирлашга киришди.

Таниқли композитор Собир Бобоевнинг яқинда ёзиб тугатган «Фидоийлар» номли операси юбилей спектаклларидан бири сифатида саҳнага олиб чиқилади. Бу асарда тарихий воқеалар ёрқин музика асарлари орқали тараннум этилган.

Театр СССР халқ артисти Мухтор Ашрафийнинг «Рустам ҳақида афсона» деган балетини ҳам ўз томошабинларига тақдим этади.

ТЕАТР БИЛАН УЧРАШУВ

Октябрь районидаги «Москва» спорт комплексида меҳнаткашларнинг Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театри таниқли актёрлари билан учрашуви бўлиб ўтди.

Учрашувда СССР халқ артисти Сора Эшонтўраева театр коллективининг янги спектакллари, келгуси режалари ҳақида гапириб берди. Театр мухлислари бир қанча спектакллардан парчалар томоша қилишди.

А. АЗИЗОВ.

РАҚС ТЎГАРАГИ

Бўка район маданият саройида ташкил этилган болалар рақс тўгарагининг 22 нафар ҳаваскор аъзоси бор. Тўгаракка район маданият уйининг директори Мукаррамхон Худойбердиева раҳбарлик қилмоқда.

Яқинда ҳаваскорлар ўзларининг биринчи концертини намойиш қилишди. Барно Муродова, Баҳор Юнусова, Фотима Юнусова, Дилрабо Тўрахонова, Назира Азимова, Наргиза Эргашева ва бошқа ёш рақкосалар ижросидаги рақслар санъат ихлосмандлари олқишига сазовор бўлди.

Айни кунларда тўгарак ҳаваскорлари «Лазги», «Жонон» ва «Баҳор вальси» каби рақсларни саҳналаштириш устида изланмоқдалар.

ИЖОДИЙ КЕЧА

Тошкент бош кийимлар фабрикасида Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Меҳрихон Абдуллаеванинг ижодий кечаси ўтказилди. Кечада республика театр жамияти ходимлари, таниқли санъаткорлар, кўплаб театр санъати мухлислари, ишчилар иштирок этишди.

Меҳри Абдуллаева роль ўйнаган спектакллардан қизиқарли парчалар ижро этилди.

Республикада хизмат кўрсатган артист Қизлархон Дўстмуҳамедованинг рақслари, таниқли комик санъаткор Эргаш Каримовнинг ҳандалари фабрика ишчиларига кўтаринки кайфият бахш этди.

А. ХЎЖАМОВ.

«КУНДАЛИК ДАФТАР, ХАТ ВА БИРИНЧИ СИНФ ЎҚУВЧИСИ»

Комил Ерматов номидаги «Ўзбекфильм» студиясининг кинорежиссёри Ҳабибулла Файзиев ана шу номдаги янги бадиий фильмни яратишга киришди. Бу ижодкорни кино мухлислари «Мишка артист», «Муносиблар саёҳати», «Етти умид камалаги» каби ажойиб картиналарнинг режиссёри сифатида яхши билишади. Унинг бўлажак асари ҳам болаларга, мактаб ўқувчилари ҳаётига бағишланади. Картинанинг бош қаҳрамонлари Мирвали билан Улуғбек 5-синфда ўқишади. Бу икки дўст образида замонамиз болаларининг энг яхши фазилатлари намоён бўлган.

Улуғбек ролини Р. Ҳамроев ижро этмоқда. Мирвали образи эса У. Ҳамроевга топширилган. Картина сценарийсини В. Мариновская Л. Маҳмудов ҳикояси асосида ёзган. Композитор — Ю. Тер-Осипов. Фильмни операторлардан Александр Панн ва Ҳасан Файзиевлар суратга олишмоқда. Декорация эскизлари рассом А. Маҳкамов мўйқаламига мансуб.

* * *

СУРАТДА: «Кундалик дафтар, хат ва биринчи синф ўқувчиси» янги бадиий фильмидан кадр.

ЎҚУВЧИЛАР ФИЛАРМОНИЯСИ

Тошкентда бундан чорак аср муқаддам ташкил этилган 17-болалар музика мактаби шу давр ичида ҳар томонлама ривож топди, унинг ўқув-моддий базаси янада мустаҳкамланди.

Бу ерда таҳсил кўрган юздан ортиқ истеъдодли ёш санъаткорлар ўрта ва олий музика мактабларига йўлланма олдилар.

Музика мактабининг хор коллективи репертуари ранг-баранг номерлар билан бойиди. Кичик ёшдаги болалар хори ўтган йили шаҳар конкурсида иккинчи даражали диплом билан тақдирланди. Катта ёшдаги болалар хори эса республика конкурсининг лауреати бўлди.

Ёш истеъдодлар пойтахтнинг Ҳамза райони мактаблари, болалар боғчаларида концертлар билан тез-тез чиқиб туришади. Тошкент электромеханика заводида маданий хизмат кўрсатишни ҳам музика мактаби ўз зиммасига олди.

Яқинда мактабда «Ўқувчилар филармонияси» ташкил этилди.

С. ОДИЛОВА.

КОНВЕЙЕРДА ЯНГИ МАҲСУЛОТЛАР

«БАҲОР ТАРОВАТИ»

Тошкент парфюмерия фабрикасининг маҳсулотлари иттифоқдош республикалар ва кўплаб чет элларга жўнатилмоқда. Тошкент атир-упасига талабгор бўлган мамлакатларнинг сони ҳам кўпаяпти. Чунки фабрика маҳсулотларининг сифати яхшиланиб, уларнинг янги турларини ишлаб чиқариш йўлга қўйиляпти. Шундай маҳсулотларнинг бири эркаклар одеколонлари «Достон» ва «Воҳа» деб номланган. Харидорларга уларнинг нафис хуш бўйи манзур бўлди. Одеколонлардан фойдалангач кайфиятингиз яхшиланади, руҳингиз тетик бўлиб, чарчоғингиз ёзилади.

Яна бир янги одеколонга «Колорит» номи берилган. Ундан баҳор нафаси келади. Безатилиши ҳам жуда нафис. Фабрика инженер-химиклари кичкинтойларни ҳам унутмаяптилар. «Дюймовочка» деб номланган шампуннинг таркибида сочни майин қилувчи, унинг илдизларини парваришловчи табиий модлар мавжуд. Шунинг учун бўлса керак, ота-оналар «Дюймовочка» савдо пештахталарида пайдо бўлса иштиёқ билан харид қиладилар. Келгусида уни кўплаб ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда.

Тошкент парфюмерлари яна бир туркум янги маҳсулотларини «Баҳор таровати» деб атадилар. Унда «Ялла», «Тоҳир ва Зуҳра» духи ва одеколони комплектланган. Рассомлар ҳар икки маҳсулотни миллий услубда жуда кўркам қилиб безаганлар. Яқин кунлар ичида бу маҳсулотлар ҳам савдога чиқарилади.

Ю. ЧЕРНОГАЕВ.

«ТОШКЕНТ КУАНДА ЁНИДА»

Мазкур ҳужжатли фильмни М. Николаев сценарийси асосида режиссёр-оператор В. Погосян яратди. Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студиясида суратга олинган картинада Байкал-Амур магистралида, узоқ тайгадаги Куандада замонавий қишлоқлар барпо этаётган ўзбекистонлик қурувчилар ҳақида ҳикоя қилинади. Улар уй қурилишида миллий архитектура анъаналаридан фойдаланишади. Фильмда мамлакатимиз шон-шуҳрати йўлида ўтиб бўлмас ботқоқликларни енгаётган махсус қурилиш отряди — Байкал-Амур магистрали монтажчилар поезди бошлиғи Анвар Ризаев ва бошқа кўпгина ҳамшаҳарларимиз ҳаёти билан танишасиз.

Ш. ҲИДОЯТОВ.

ФАКТ ВА ШАРҲ

40 ПРОЦЕНТГАЧА АРЗОНЛАШДИ

Шу йилнинг 15 мартидан савдо корхоналарида турли саноат молларининг арзонлаштирилган нархдаги мавсумий савдоси бошланди. Тошкент шаҳар ижроия комитети савдо бош бошқармаси саноат моллари бўлимининг бошлиғи Шукур Носирович Юсупов бу муҳим тадбирни шарҳлаб, мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди.

— СССР Министрлар Советининг қарори билан бутун мамлакатимиз бўйлаб амалга оширилаётган бу тадбир харидорлар учун катта қулайликлар яратади. Ҳар йили икки марта саноат молларининг арзонлаштирилган нархдаги мавсумий савдоси мамлакатимизда биринчи бор қўлланилаётир. Бу саноат корхоналарида ишлаб чиқарилган молларнинг савдо дўконларида узоқ муддат кўплаб миқдорда туриб қолишининг олдини олиш, уларнинг мавсумий савдосини кенг йўлга қўйиш учун қилинмоқда.

Арзонлаштирилган савдо қишки ва ёзги мавсумларда уюштирилади. Қишки мавсум ҳар йили 1 сентябрдан бошланиб, ёз фасли давомида сотилмай қолган молларнинг арзонлаштирилган савдосини ташкил этса, ёзги мавсум эса қиш ойлари мобайнида харид қилинмаган молларнинг арзон нархда сотилишини кўзда тутади ва ҳар йилнинг март ойидан бошланади.

Ҳозир шаҳримизнинг саноат моллари билан савдо қилувчи барча магазинларида республика енгил саноати министрлигига қарашли саноат корхоналарида тайёрланган, иттифоқдош республикалардан келтирилган бир қатор моллар, шу жумладан, эркаклар ва аёллар пальтолари, пойабзаллари, бошқа кўзги-қишки кийим-кечаклар, «Қизил тонг» тўқимачилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг шойи ва жун маҳсулотлари 40 процент арзонлаштирилган нархда сотилмоқда. Харидорлар илгари баҳоси 140—150 сўм бўлган пальтоларни энди 80—90 сўмга сотиб олишлари мумкин.

Нархлари пасайтирилган пальтоларнинг ёқалари, қимматбаҳо мўйналар баҳоси ўз ҳолича қолдирилади.

Тошкент савдо корхоналаридаги маҳсулотларнинг пасайтирилган нархларини белгилашда шаҳар ижроия комитети савдо бош бошқармасининг ходимлари катта иш олиб бордилар. Шунингдек, бир қанча йирик савдо корхоналарида назорат комиссиялари тузилди.

Тошкент шаҳри бўйича бир неча ўнлаб турдаги молларнинг нархи ҳаммаси бўлиб 3 миллион 230 минг сўмга арзонлаштирилди.

Шу кунларда шаҳримизнинг барча саноат моллари магазинларида махсус савдо бурчаклари ташкил этилиб, уларда нархи пасайтирилган, қайта баҳоланган товарларни сотиш кенг йўлга қўйилмоқда.

Н-ҚИСМДАН МАКТУБЛАР

НАМУНА КЎРСАТИБ

Бувади Ҳабиллаев Бекобод шаҳридан ҳарбий хизматга чақирилди. Мана бир йилдирки, у ўз бурчини сидқидилдан оқлаб келаётир. Шу вақт ичида Бувади ҳарбий техника сирларини пухта ўзлаштирди. Бу эса тактик машқларда айниқса қўл келаётир. Шу билан бирга бу жангчи ўз шахсий қуролини авайлаб асраш, тоза тутиш ва ундан маҳорат билан фойдаланишда ҳам сафдошларига ўрнак бўлаётир.

Яқинда ҳарбий бўлинма командири жанговар топшириқларини аъло бажараётгани учун Б. Ҳабиллаевга қисқа муддатли отпуска эълон қилди.

АЪЛОЧИ СОЛДАТ

Тошкентлик Т. Тоштемиров спорт майдончаси, граждан мудофааси объектларидаги машғулотларда, нишонга олиш полигонида, оғир об-ҳаво шароитларида уюштириладиган узоқ масофаларга югуриш машқларида доимо илғорлар қаторидан ўрин олиб келаётир.

У жисмонан чиниққан, характери тобланган ҳарбий ва сиёсий тайёргарлик аълочиси ҳисобланади. Айни кунларда давом этаётган ҳарбий тактик машқларда Т. Тоштемиров сафдош дўстларини ҳам янги муваффақиятларга руҳлантирмоқда.

А. ПИГИЛОВ,
В. ИВАНОВ.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

● **КЛАЙПЕДА**

ЛИТВА ССР. Литва денгиз пароходчилигида флот ишини узлуксиз график билан автомат бошқариш системаси ишлай бошлади. Эндиликда сузаётган экипажларнинг рейс топшириқларига электрон ҳисоб машинаси ёрдамида чаққон тузатишлар киритиш мумкин бўлади. Автомат бошқариш системаси ҳар бир кема юк ташиш муддатларига риоя этишини доимо контрол қилиб туришни таъминлайди. «Кема—причал-вагон» транспорт конвейери диспетчерининг вазифасини ҳам электроника ўз зиммасига олди.

● **ЛЕНИНГРАД**

Ленинградлик кинопублицистлар яратган «Акция» ҳужжатли фильми планета ёшларининг уруш хавфига қарши курашдаги бирдамлиги тўғрисида ҳикоя қилади. Улар ўз сиёсий репортажларини ГФРда суратга олдилар. — Ўтган ёзда ўн саккиз мамлакатдан келган йигит-қизлар бу ерда тинчлик меҳнатида қатнашдилар. Ёшлар Гамбург яқинидаги Нойенгамм шаҳарчасида фашизм қурбонларига ёдгорлик қурмоқда. Иккинчи жаҳон уруши йиллари бу ерда Гитлернинг ажал лагерида эллик минг маҳбус қириб юборилган эди.

● **ОЛМАОТА**

Қозоғистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилган янги экспозиция қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ўттиз йили мобайнида рўй берган улкан ўзгаришлар тўғрисида ҳикоя қилади. Республика шу йиллар ичида давлатга дон сотишни тўққиз баравар кўпайтирди, бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кенгайтирди. Қўриқ ерларда ҳар йили 15—20 янги хўжалик пайдо бўлмоқда, суғориладиган ерлар майдонлари ортмоқда. Шарҳлар ва рақамлар билан берилган кўпдан-кўп фотосуратлар қаҳрамонона эпопея тўғрисида, шаҳар ва қишлоқларнинг яшнаб ўсаётганлиги ҳақида ҳикоя қилади.

(ТАСС).

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

● Жаҳон чемпиони, жаҳон кубоги эгаси, СССР чемпиони, СССР халқлари спартакиадаси ғолиби Арсен Фадзаев бу йилги жаҳон кубоги мусобақаларида ҳам икки марта зафар қучди. Классик кураш бўйича СССР терма командасининг аъзоси А. Фадзаев ҳозирда Европа чемпионатига жиддий тараддуд кўряпти. Суратда: А. Фадзаев устози СССРда хизмат кўрсатган тренер К. Дедечкаев билан.

Ф. Қурбонбоев фотоси. (ЎзТАГ)

● **ОҒИР АТЛЕТИКА**

Белоруссия пойтахтида ўтказилган СССР чемпионати ниҳоясига етди. Қатнашчилар жаҳон рекордлари жадвалига 5 та ўзгартиш киритдилар. Кейинги кунги баҳсларда 100 килограммгача вазнда жаҳон чемпиони Павел Кузнецов (2 курашда 430 килограмм натижа билан), 110 килограммгача вазнда жаҳоннинг собиқ чемпиони Валерий Кравчук (432,5 килограмм) ва 110 килограммдан юқори вазнда жаҳон чемпиони Анатолий Писаренко (460 килограмм) чемпионлик шоҳсупасига кўтарилди.

● **ЧИМ УСТИДА ХОККЕЙ**

СССР кубоги учун 4 шаҳарда ўтказилган чорак финал беллашувлари ниҳоясига етиб, ярим финал қатнашчилари аниқланди. Ана шундай баҳслардан бири Тошкент областининг «Политотдел» колхозида бўлиб ўтди. Охирги кун Горькийнинг ТТУ хоккейчиларини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратган «Политотдел» қизлари ярим финалга чиқишди. Андижон группасида Борисполнинг «Колос», Самарқанд группасида Москванинг «Крылья Советов», тўртинчи группада эса Москванинг Физкультура институти спорт клуби ғолиб келди.

● **ЕНГИЛ АТЛЕТИКА**

СССР Қуролли Кучларининг қишки чемпионати Москва шаҳрида бўлиб ўтди. А. Сафаров 400 метрга югуришда 47,1 секунд натижа билан олтин медаль эгаси бўлди. Уч ҳатлаб узунликка сакрашда ғолиблик учун асосан Туркистон ҳарбий округининг вакиллари В. Черников билан Д. Литвиненколар даъвогарлик қилишди. Д. Литвиненко 16 метр 56 сантиметр натижа билан биринчи бўлди. В. Черников командадош дўстидан 7 сантиметр орқада қолди.

● **САМБО**

Машҳур спортчи Александр Харлампиев хотира соврини учун ўтказилган турнирда республикамиз вакиллари ҳам иштирок этдилар. С. Адигезалов билан С. Стешников ўз вазнларида биринчи бўлишди. Собир Адигезалов турнирда муҳим ғалабани қўлга киритиб, халқаро классдаги спорт мастери талабини бажарди.

СЕЙСМИК СТАНЦИЯДАН ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЯНА ЕР ҚИМИРЛАДИ

20 март куни маҳаллий вақт билан соат 2 дан 29 минут ўтганда «Тошкент» марказий сейсмик станцияси ер қимирлаганини қайд этди. Унинг маркази Ўзбекистон пойтахтидан 500 километр жануби-ғарбда Бухоро областининг Газли районидадир.

Ер ости зилзиласининг кучи Газлида — 8—9 балл, Бухорода — 7 балл, Навоийда — 6 балл, Самарқандда — 5—6 балл, Урганч, Жиззах, Нукусда — 5 балл, Душанба, Ашхободда — 4 балл, Фарғона водийсида 3 балл, Тошкентда эса — 4 балл бўлди. Зилзила ўчоғи — Газлининг шимолий қисмида ер қимирлаши 9 баллдан ошди. Мазкур зилзила худди 1976 йилнинг 17 майида ер қимирлаган жойнинг ўрнида содир бўлди. Ер ости силкинишининг ўчоғи тахминан 20 километр чуқурликда жойлашган. Зилзиланинг бир неча такрорий силкинишлари бўлди.

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 23 мартда чиқади).

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

Турист

Саёҳат ишқибозларига янги қизиқарли маршрутларни

ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

Дмитров шаҳри — «Горбеево кўли» туристик базаси, 15 кунлик, 28 майдан 11 июнгача.

Бу маршрут бўйича саёҳат қиладиган туристлар қуйидаги шаҳарларда бўладилар: МОСКВА, ЗАГОРСК, ПЕРЕЯСЛАВЛЬ, РОСТОВ, КРАСНОГОРСК, РАДОНЕЖ, АЛЕКСАНДРОВ, «АРХАНГЕЛЬСКОЕ» музейи.

МОСКВА (2 кун) — СУЗДАЛЬ (5 кун) — МОСКВА (5 кун), **1 апрелдан 12 апрелгача, 15 майдан 25 майгача.**

Туристлар «ОЛТИН ҲАЛҚА» шаҳарлари — Владимир, Боголюбово, Иваново, Палех шаҳарларида бўладилар. Москвада группа барча қулайликларга эга бўлган «ИЗМАЙЛОВО» туристик комплексида жойлашади.

Путёвка баҳосига бориш ва қайтишдаги авиабилет баҳоси, маршрут бўйлаб туристик автобусларда юриш, овқатланиш, яшаш, экскурсион хизмат харажатлари киради.

Путёвкани нақд пулга ёки пул ўтказиш йўли билан сотиб олиш мумкин.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Парадлар хиёбони, 5-уй. Телефон: 39-13-59.

ЎЗБЕКИСТОН ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ЖАМИЯТИ
МАЪЛУМ ҚИЛАДИКИ
«СССР ҚИЗИЛ КИТОБИ»ГА КИРИТИЛГАН
Ўзбекистоннинг ёввойи ҳолда ўсувчи ўсимликлари — барча турдаги лолалар, барча эремуруслар, пиёзлар, сариқгул, мармарак, саллагул, силлиқ рўян, купальница ва бошқаларни.
ТЕРИШ ЁКИ УЛАРГА БОШҚА ЙЎЛ БИЛАН ЗИЁН ЕТКАЗИШ

ҚАТЪИЙ ТАҚИҚЛАНАДИ

ҚОИДАНИ БУЗУВЧИЛАРДАН ЖАРИМА ОЛИНАДИ: алоҳида шахслардан — 50 сўм, лавозимга эга шахслардан — 100 сўм.
ЎЗБЕКИСТОН ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ЖАМИЯТИ.

25 МИНУТДА ОВҚАТИНГИЗ ТАЙЁР!

«Электроника» микротўлқинли печда худди шунча вақт ичида хушхўр ва мазали овқат тайёрлаш мумкин.
«ЭЛЕКТРОНИКА» ПЕЧИ
ТЕЗ ВА СОЗ
МАЗАЛИ ВА ХУШХЎР ОВҚАТ ТАЙЁРЛАЙ ОЛАДИ.

У масаллиқни муздан тушириш, қовуриш, буғлаб пиширишга ҳаммаси бўлиб 25 минутгина вақт сарфлайди, холос. Бунда масаллиқлар мазалилиги, витаминлар тўла сақланишига гарантия бериш мумкин.

«Электроника»нинг афзалликлари кўп:

қовуриш, буғлаш, муздан тушириш жараёнлари барча масаллиқларда ичдан бирданига рўй беради;

мой ва ёғсиз масаллиқлар куйиб кетмайди, тагига олмайди;

масаллиқларни ёғоч, шиша, керамика, чинни ва фаянс идишларда, шунингдек қоғоз ва картонларда печга қўйиб пишириш мумкин. Унинг ўзига хос томони — овқат пиширишда ёғдан воз кечишликдир. Бу эса медицина фани нуқтаи назаридан (парҳез таомлар тайёрлаш) жуда муҳимдир.

«Электроника» печи маҳсулотларни муздан тушириб бир неча минут мобайнида уларни мазали таомга айлантиради;

печь дастурхонга тортишдан олдин тақсимчага солинган ҳар қандай овқатни бир зумда иситиб бера олади.

ОДАТДАГИ ПЕЧЛАРГА ЎХШАМАГАН «ЭЛЕКТРОНИКА»НИ «ТАШХОЗТОРГ»НИНГ ҚУЙИДАГИ МАГАЗИНЛАРИДАН СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН:

1—Пролетар кўчаси, 49-уй;
2—Первомайский бозори;
3—Истиқбол кўчаси, 1-уй;
4—Фарҳод кўчаси, 17-уй;
5—«Техника-рўзғорда» — Ц-14, «ЎзССР 50 йиллиги» проспекти, 24-уй;
6—Энгельс кўчаси, 94-уй;
7—Госпиталь бозори;
10/1—Фарҳод ярмаркаси;
11—Энгельс кўчаси, 46-уй;
12—Янгиобод массиви;
13—Сергели массиви (савдо маркази);
22—«Мингта майда-чуйда» — Муқимий кўчаси, 4-уй;
23—Волгоград кўчаси, 14-уй;
30/1—Навоий кўчаси, «Дўстлик» ярмаркаси;
31—Боткин кўчаси, 7-уй;
32—Юнусобод массиви (бозор);
35—Калинин майдони (Октябрь бозори).

«ТАШХОЗТОРГ» (телефон 91-35-12).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-24).

ТВ

21 МАРТ, ЧОРШАНБА

МТ I. 9.00 — «Время». 9.40 — «Горнчилар, қаердасиз». 10.10 — «Қумликлардаги узундан-узоқ йўл». Бадиий фильм. 2-серия. 11.25 — Ҳужжатли фильмлар. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 16.55 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 17.25 — Кўкламги эрмаклар. 17.55 — Биз БАМни қурямиз. 18.25 — Спорт ҳафталиги. 18.55 — Мультфильм. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Куба позициясининг кечаси. 20.25 — Қумликлардаги узундан-узоқ йўл. Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Футбол. УЕФА кубоги.

МТ II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — Оила ва мактаб. 13.40 — Москва бўйлаб саёҳат. 14.30 — Ф. И. Тютчев ижодига бағишланган кўрсатув. 15.10 — Космик аср. Солнома саҳифалари. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Онамларнинг ... 19.30 — ... 20.50 — Лилес ансамблининг ... 21.00 — Ҳамдўстлик. 21.30 — «Время». 22.05 — Еттинчи жума. Бадиий фильм. 23.10 — Концерт.

ЎзТВ I. 11.00 — Ахборот. 11.20 — Болалар учун фильм. 12.00 — Сўз кетидан сўз келар. 12.20 — Ёш сеҳргарлар. 13.05 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Ўсмирлар учун. Тенгдош. 18.45 — Ўлкамизни боғ-роғларга буркайлик. 19.00 — КПСС Марказий Комитетининг декабрь (1983 й.) Пленуми қарорлари — ҳаётга! 19.20 — Ахборот. 19.45 — Ассалом, Наврўз! 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Ассалом Наврўз!». (давоми). 21.30 — «Время». 22.00 — Бугун оламда нима гап. 22.15 — Гирдоб. Спектакль. 2-қисм. 23.40 — Янгиликлар.

ЎзТВ II. 9.00—16.15 — Москва-II. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Телефильм. 19.00 — Шундай эйлар яшайди. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Қайсар қиз. Бадиий фильм. 21.30 — МТ II.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353, секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р—11123. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1568. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12